เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง

อ.พ. 6/2567 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 6/2567
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ญัตติ

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ

พิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง

(นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด **ญัตติ** หรือหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกรัฐสภา กรรมาธิการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้ที่สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมาณิช อินทฉิม	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
นางสุภาวดี ตันตระกูล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายจีรณัทย์ ชาญเชิงพานิช	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
นางสาวอุไร ธรรมเพชร	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางวราลักษณ์ อัคโกศล	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

มกราคม 2567

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ค่าไฟฟ้าถือเป็นค่าสาธารณูปโภคที่จำเป็นซึ่งประชาชนจะต้องชำระให้แก่หน่วยงานจัดเก็บค่าไฟฟ้า ปัจจุบันค่าไฟฟ้าที่ต้องชำระเพิ่มสูงขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชน เป็นภาระและทำให้ค่าครองชีพสูงขึ้น ที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญและช่วยเหลือประชาชนมาโดยตลอด มีการใช้นโยบายเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน ผ่านมาตรการลดค่า Ft ทำให้ประชาชนชำระค่าไฟฟ้าในราคาต่อหน่วยที่ต่ำลง แต่มาตรการนี้เป็นเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและชีวิตประจำวันของประชาชนเร็วเกินไป แต่ไม่ใช่มาตรการระยะยาวที่ยั่งยืน

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาที่ทำให้ค่าไฟฟ้ามีราคาสูงขึ้น พบว่ามีสาเหตุจากค่า Ft ที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อค่า Ft ที่สูงขึ้นเกิดจาก 1) การบริหารนโยบายไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้า มีการสำรองกำลังการผลิตที่มากเกินกว่าความต้องการและสูงกว่ามาตรฐานสากลขององค์การพลังงานระหว่างประเทศ 2) การบริหารจัดการทรัพยากรต้นทุนการผลิตไฟฟ้าที่ขาดประสิทธิภาพ จากกรณีการเปลี่ยนผ่านสัญญาจากผู้รับสัญญาใหม่กับเก่าในการผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งเอราวัณและแหล่งบงกชไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้กำลังการผลิตลดลง 3) ต้นทุนจากค่า Ft ที่ปรับเปลี่ยนทุก 4 เดือน โดยการกำหนดค่า Ft จะใช้การคาดการณ์สถานการณ์ล่วงหน้า ซึ่งหากมีเหตุการณ์ที่ไม่ตรงกับการคาดการณ์นั้น ๆ ต้นทุนค่า Ft อาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้

โดยแนวทางแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพงในระยะยาว มีแนวทางที่หากสามารถดำเนินการได้จะทำให้ค่าไฟฟ้าถูกลง ได้แก่ 1) การเจรจาต่อรองกับเอกชนเพื่อลดหรือยกเลิกค่าพร้อมจ่ายจากการตั้งสำรองกำลังการผลิตไฟฟ้าที่เกินความจำเป็น 2) การปรับโครงสร้างราคา Pool Gas ให้เกิดความเป็นธรรมมากที่สุด โดยการนำก๊าซธรรมชาติที่ ปตท. นำไปใช้ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีมารวมในราคา Pool Gas ด้วย 3) กำกับ ควบคุมปริมาณการสำรองกำลังการผลิตไฟฟ้าให้มีความเหมาะสมไม่สำรองไฟมากจนเกินไป ชะลอการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่ผลิตจากก๊าซธรรมชาติ ฟอสซิล 4) กระจายความเสี่ยงด้วยการกระจายประเภทของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าให้เหมาะสม และ 5) เปิดเสรีสำหรับการติดตั้ง Solar Rooftop แบบ Net Metering โดยผลิตได้เท่าไรหักลบกับไฟฟ้าที่ใช้ไปโดยจ่ายเพียงส่วนต่างเท่านั้น

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	**ก**
ส่วนที่ 1 สาระสำคัญ	
- ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง (นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ เป็นผู้เสนอ)	1-1
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาญัตติ	3-1
- ความเป็นมาการไฟฟ้าไทย	3-1
- ยุคก่อกำเนิด กฟผ. (พ.ศ. 2512-2534)	3-3
- ยุคพลังงานไฟฟ้าสู่อนาคต (พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน)	3-4
- การเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้า	3-8
- สูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ (F_t)	3-12
- สถิติอัตราค่าไฟฟ้า	3-19
- มาตรการและเงินอุดหนุนที่ช่วยลดค่าไฟฟ้าที่ผ่านมา	3-23
- นโยบายพรรคการเมืองแก้ปัญหาค่าไฟแพง	3-26

ส่วนที่ 1
สาระสำคัญ
ญัตติ เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง
(นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง

เหตุผล

ด้วยรัฐมีหน้าที่ที่ต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยในการจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคดังกล่าว รัฐต้องไม่ให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร ซึ่งการใช้ไฟฟ้าของประชาชนถือเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนทุกครัวเรือนที่จะต้องมีไฟฟ้าไว้ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างทั่วถึงและราคาย่อมเยา การประกอบกิจการ รวมถึงการประกอบอาชีพต่าง ๆ แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าประชาชนจะต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นที่รวมอยู่ในอัตราค่าไฟฟ้าที่ต้องจ่ายในแต่ละเดือนเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ในใบแจ้งค่าไฟฟ้าที่จัดส่งให้กับประชาชนในแต่ละเดือน พบว่า จะประกอบด้วยค่าพลังงานไฟฟ้า ค่าบริการรายเดือน ค่า Ft และภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นค่าไฟฟ้าทั้งหมดที่เรียกเก็บจากประชาชน โดยเฉพาะค่าบริการรายเดือนได้ข้อมูลว่า เป็นค่าพิมพ์บิล ค่ารักษามิเตอร์ และค่าจัดส่งเอกสาร ซึ่งในส่วนค่าบริการรายเดือนถือว่าเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บจากประชาชนเกินสมควร ทำให้ประชาชนจะต้องมีภาระค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน และไม่สอดคล้องกับการดำเนินภารกิจของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดสิ่งสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชน หากรัฐได้สนับสนุนให้ใช้พลังงานหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ลดการพึ่งพาน้ำมันเชื้อเพลิงแบบเดิมลง จะส่งผลต่อค่าไฟฟ้าที่มีต้นทุนต่ำลงได้ จึงควรมีการตั้งคณะกรรมาธิการขึ้นมาพิจารณาศึกษาแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของประชาชนต่อไป

ส่วนที่ 2
บทวิเคราะห์

ปัจจุบันค่าครองชีพของไทยได้ปรับตัวสูงขึ้นทำให้เป็นภาระต่อการดำรงชีพเป็นอย่างมาก โดยรายจ่ายหรือภาระค่าครองชีพที่สูงขึ้นส่งผลให้ประชาชนมีกำลังซื้อน้อยลง ตลอดจนมีความสามารถจับจ่ายซื้อสินค้าและบริการได้น้อยลง และอาจทำให้รายได้ที่มีหรือเงินที่หามาได้ไม่เพียงพอกับการยังชีพ โดยผลสำรวจภาวะการครองชีพของครัวเรือนในช่วงครึ่งหลังของปี 2566 พบว่าประเด็นที่ครัวเรือนมีความกังวลมากที่สุด ได้แก่ ค่าครองชีพสูง อาทิ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ รวมถึงค่าไฟฟ้า ร้อยละ 74.9[1]

ภาพที่ 1 ความกังวลของครัวเรือนที่มีต่อภาวะการครองชีพในช่วงครึ่งหลังของปี 2566
ที่มา : เปิด 3 ข้อกังวลครัวเรือนไทย ช่วงครึ่งปีหลัง “ค่าครองชีพสูง” อันดับแรก, โดย ประชาชาติธุรกิจ, 5 สิงหาคม 2566, สืบค้นจาก https://www.prachachat.net/finance/news-1363480

ทั้งนี้ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้เปิดเผยผลสำรวจของประชาชน เรื่อง “ปัญหาการใช้จ่ายของประชาชน”[2] พบว่า การใช้จ่ายในปัจจุบันที่สร้างผลกระทบต่อประชาชนมากที่สุด ได้แก่ การใช้จ่ายด้านน้ำมันเชื้อเพลิง (ร้อยละ 32.73) การใช้จ่ายด้านอาหารประจำวัน (ร้อยละ 25.79) การใช้จ่ายด้านไฟฟ้าในครัวเรือน (ร้อยละ 13.47) การใช้จ่ายด้านแก๊สหุงต้ม (ร้อยละ 6.10) ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ค่าใช้จ่ายด้านไฟฟ้าในครัวเรือนเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สร้างความกังวลใจให้กับประชาชนสำหรับการดำรงชีพในปัจจุบัน

---

[1] ประชาชาติธุรกิจ. (5 สิงหาคม 2566). **เปิด 3 ข้อกังวลครัวเรือนไทย ช่วงครึ่งปีหลัง “ค่าครองชีพสูง” อันดับแรก.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://www.prachachat.net/finance/news-1363480

[2] สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. (26 มีนาคม 2566). **ปัญหาการใช้จ่ายของประชาชน**. สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=583

จากปัญหาค่าไฟฟ้ามีราคาสูงขึ้นในปัจจุบันนี้ ภาครัฐได้มีวิธีการช่วยเหลือประชาชนมาโดยตลอด ส่วนใหญ่จะเป็นการลดค่า Ft เพื่อบรรเทาความเดือนร้อนในเบื้องต้น แต่วิธีการนี้เป็นเพียงแค่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เพราะการลดค่า Ft ในปัจจุบันนี้เป็นเพียงแค่การยืดเวลาชำระหนี้ เท่านั้น

หากพิจารณาจากใบแจ้งค่าไฟฟ้า จะเห็นได้ว่ามีรายการต่าง ๆ มากมายที่แสดงให้ผู้ใช้ไฟฟ้าทราบว่าในแต่ละเดือนมีการใช้ไฟเท่าไร มีค่าอื่น ๆ อย่างไร ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้ มิใช่การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) กำหนดด้วยตนเอง แต่ในการคำนวณค่าไฟฟ้าจะมีคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานเป็นผู้กำกับดูแลภายใต้นโยบายและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โดยนโยบายโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าได้กำหนดให้อัตราค่าไฟฟ้าเป็นอัตราเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งมีหลักการคำนวณ ดังนี้[3]

1) ค่าไฟฟ้าฐาน เป็นค่าไฟฟ้าตามโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าที่ประกาศใช้กำหนดจากต้นทุนการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ระบบสายส่ง สายจำหน่าย ค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐที่ได้ประมาณการไว้ ณ ขณะที่มีการกำหนดค่าไฟฟ้าฐาน รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการบริการของการไฟฟ้า ซึ่งอัตราค่าไฟฟ้าฐานจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงจนกว่าจะมีการปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า

2) ค่าการลอยค่าของต้นทุนการผลิตไฟฟ้าที่การไฟฟ้าไม่สามารถควบคุมได้ (Float time (Ft)) เป็นค่าไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากต้นทุนที่กำหนดไว้ในค่าไฟฟ้าฐาน

3) ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax หรือ VAT) อยู่ที่อัตราร้อยละ 7 ของค่าไฟฟ้าฐานรวมกับค่าการลอยค่าของต้นทุนการผลิตไฟฟ้าที่การไฟฟ้าไม่สามารถควบคุมได้ (Float time : Ft)

ปัญหาค่าไฟฟ้าราคาสูง

1. นโยบายไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้า

สภาองค์กรของผู้บริโภคได้แสดงความเห็นว่า ปัญหาค่าไฟฟ้าแพงเริ่มจากแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2558-2579 (PDP 2015) ที่กำหนดให้ประเทศมีกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ของความต้องการพลังงานไฟฟ้าสูงสุด ขณะที่มาตรฐานสากลขององค์การพลังงานระหว่างประเทศ (IEA) ให้กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองที่เหมาะสมอยู่ที่ไม่เกินร้อยละ 10-15 ของความต้องการไฟฟ้าสูงสุด การที่แผน PDP 2015 กำหนดไฟฟ้าสำรองแบบกลับด้าน จึงกลายเป็นการขยายเพดานเปิดช่องให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันประเทศมีกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองถึงร้อยละ 50-60 แม้กระทรวงพลังงานจะชี้แจงว่ากำลังผลิตไฟฟ้าสำรองจะต้องคิดจากกำลังผลิตไฟฟ้าที่ใช้งานได้จริงหรือพึ่งได้เท่านั้น ไม่ควรคิดจากกำลังผลิตตามสัญญาทั้งหมด แต่กำลังผลิตไฟฟ้าสำรองตามวิธีที่กระทรวงพลังงานคิดก็สูงถึงร้อยละ 30 เกินมาตรฐานสากล สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ปัจจุบันมีโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่จำนวน 13 โรง เกิดภาวะ “ว่างงาน” ไม่ได้ผลิตไฟฟ้า แต่ได้รับเงิน “ค่าความพร้อมจ่ายไฟฟ้า” ที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ต้องจ่ายตามสัญญา “ไม่ใช้ก็ต้องจ่าย”

[3] คณะกรรมาธิการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติ. (21 กันยายน 2565.). **รายงานผลการพิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง ปัญหาหนี้สินในครัวเรือน หนี้สินในครัวเรือน หนี้สินภาครัฐ รวมทั้งค่าครองชีพสูงจากราคาน้ำมัน แก๊ส ไฟฟ้า.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/25_owe/ewt_dl_link.php?nid=807&filename=129

หรือ Take or Pay ซึ่งในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน 2566 มี 2 โรงว่างงานได้ค่าความพร้อมจ่ายรวมเป็นเงิน 1,415 ล้านบาท และในช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2566 มีถึง 6 โรง ไม่ต้องเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าเลย แต่ได้ค่าความพร้อมจ่ายรวมเป็นเงิน 6,187 ล้านบาท และมีหลายโรงไฟฟ้า แม้จะได้เดินเครื่องแต่ก็ไม่ได้เดินเครื่องเต็มกำลังผลิต ประกอบกับเป็นโรงไฟฟ้าที่ใช้ก๊าซธรรมชาติที่มีราคาสูง ทำให้อัตราค่าไฟฟ้าต่อหน่วยที่ กฟผ. ซื้อ มีอัตราค่าไฟสูงตั้งแต่ 6-12 บาทต่อหน่วย ค่าใช้จ่ายทั้งค่าความพร้อมจ่ายและค่าซื้อไฟฟ้าเหล่านี้ถูกนำมาอยู่ในค่า Ft ที่เรียกเก็บกับประชาชนนั่นเอง[4]

2. การจัดหาและการจัดสรรก๊าซธรรมชาติขาดประสิทธิภาพ

สภาองค์กรของผู้บริโภคได้แสดงความเห็นว่า เหตุที่ต้องมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว หรือ LNG เพิ่มขึ้น มี 2 สาเหตุสำคัญ คือ 1) ปัญหาการผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งเอราวัณและแหล่งบงกชลดลงจาก 1,600 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 65 ของก๊าซธรรมชาติที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าเหลือเพียง 800 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน หรือหายไปครึ่งหนึ่งของที่เคยผลิตได้ในปี 2563 ปัญหานี้เกิดจากการเปลี่ยนผ่านของผู้รับสัญญาใหม่กับเก่าไม่เป็นไปตามแผน ซึ่งเรื่องนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ 2) ก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยลดลงแต่รัฐบาลยังคงนโยบายจัดสรรก๊าซให้โรงแยกก๊าซของ ปตท. ไปผลิตวัตถุดิบตั้งต้นให้กับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในเครือเป็นลำดับแรก ก๊าซส่วนที่เหลือถึงจะผลิตเป็นก๊าซ LPG และเป็นเชื้อเพลิงสำหรับภาคผลิตไฟฟ้า ภาคอุตสาหกรรมและภาคขนส่ง เมื่อเกิดปัญหาก๊าซในอ่าวไทยขาดก๊าซธรรมชาติที่ใช้ผลิตไฟฟ้าไม่พอ จึงมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) มาใช้แทน แต่ใช้ราคาตลาดโลก เมื่อนำราคา LNG ที่มีราคาแพงมาอยู่ในราคา Pool Gas ของการผลิตไฟฟ้า จึงทำให้ราคา Pool Gas ของประเทศสูงขึ้นตามไปด้วย และถูกส่งผ่านมาอยู่ในค่า Ft ในท้ายที่สุด[5]

3. ต้นทุนจากค่า Ft

สภาองค์กรของผู้บริโภคได้แสดงความเห็นว่า ค่า Ft หรือค่าไฟฟ้าผันแปรโดยอัตโนมัติที่มีการปรับปรุงทุก ๆ 4 เดือนหรือ 3 ครั้งต่อปี (มกราคม-เมษายน พฤษภาคม-สิงหาคม และกันยายน-ธันวาคม) ปัจจุบันคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ใช้สูตรคำนวณจากการพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้าและการประมาณการราคาเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าจากเอกชน เป็นการคาดการณ์ค่าเฉลี่ยล่วงหน้า 4 เดือน และเรียกเก็บเป็นค่าคงที่ตลอด 4 เดือน ส่วนต่างระหว่างต้นทุนที่ใช้ผลิตไฟฟ้าจริงและค่า Ft ที่เรียกเก็บจะถูกนำไปคิดเพิ่มหรือลดในค่า Ft รอบถัดไป สูตรค่า Ft จึงไม่ได้คำนวณจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง จึงย่อมมีความคลาดเคลื่อนได้ เช่น การคิดค่าเชื้อเพลิงในงวดเดือนมกราคม-เมษายน 2566 คาดการณ์ว่าราคา LNG ตลาดโลกจะพุ่งขึ้นไปถึง 1,300-1,400 บาทต่อล้านบีทียู จากอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ที่ 37 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

---

[4] สภาองค์กรของผู้บริโภค. (25 พฤษภาคม 2566). **สภาผู้บริโภคเสนอวิธีแก้ค่าไฟแพง ดึงค่าไฟต่ำกว่า 4 บาทต่อหน่วย แบบไม่ต้องใช้งบประมาณภาษีประชาชน.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://www.tcc.or.th/25052566_eletricity-fair_article/

[5] สภาองค์กรของผู้บริโภค. (25 พฤษภาคม 2566). **สภาผู้บริโภคเสนอวิธีแก้ค่าไฟแพง ดึงค่าไฟต่ำกว่า 4 บาทต่อหน่วย แบบไม่ต้องใช้งบประมาณภาษีประชาชน.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://www.tcc.or.th/25052566_eletricity-fair_article/

และคาดการณ์ว่าราคาน้ำมันดิบดูไบจะสูงถึง 90 - 100 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรล ขณะที่ความเป็นจริงราคา LNG หลังจากเดือนกันยายน 2565 ได้ลดลงอย่างต่อเนื่องมาอยู่ที่ 600 บาทต่อล้านบีทียูในเดือนมีนาคม 2566 ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนในไตรมาสแรกของปี 2566 เฉลี่ยอยู่เพียง 34 บาทต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา และราคาน้ำมันดิบดูไบอยู่ในช่วง 80 เหรียญสหรัฐต่อบาร์เรลเท่านั้น การคาดการณ์ราคาค่าเชื้อเพลิงที่คลาดเคลื่อนสูงเกินจริงจะกลายเป็นภาระค่า Ft ในรอบ 4 เดือนนั้น ๆ จะรอการลดทอนคืนก็ต้องรอการคิดคำนวณใหม่ ในรอบ 4 เดือนถัดไป ซึ่งก็ไม่แน่ว่าจะได้ทอนคืนครบถ้วนหรือไม่ เพราะยังมีปัจจัยใหม่ ๆ ที่ถูกนำมาเป็นเงื่อนไขได้อีกในอนาคต[6]

ดร.สิริภา จุลกาญจน์ และคณะ ได้เสนอสาเหตุค่า Ft ที่ส่งผลต่อราคาค่าไฟฟ้า โดยค่า Ft เป็นราคาที่มาจากการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนระยะสั้น เช่น ค่าเชื้อเพลิงนำเข้า อาทิ ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากนโยบายของรัฐ โดยปกติจะมีการปรับเปลี่ยนทุก ๆ 4 เดือน ซึ่งปัจจุบันมีปัจจัยสำคัญที่กระทบค่า Ft คือ สถานการณ์เริ่มฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลกในปลายปี 2564 และปัญหาความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครน ตั้งแต่กุมภาพันธ์ 2565 ทำให้ราคาก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) ในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นแบบก้าวกระโดด ได้ส่งผลโดยตรงต่อค่าไฟฟ้าของไทย ประกอบกับปริมาณการผลิตก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยชะลอตัวเนื่องจากมีการเปลี่ยนสัมปทานและการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากประเทศเมียนมาที่เริ่มลดลงตามสัญญาของผู้ผลิต เมื่อราคาก๊าซธรรมชาติในตลาดโลกสูงขึ้นกว่าก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอ่าวไทย 2 เท่า และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทอ่อนค่าลง จึงส่งผลให้ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงการผลิตไฟฟ้าปรับสูงขึ้นไปด้วย[7]

---

[6] สภาองค์กรของผู้บริโภค. (25 พฤษภาคม 2566). **สภาผู้บริโภคเสนอวิธีแก้ค่าไฟแพง ดึงค่าไฟต่ำกว่า 4 บาทต่อหน่วย แบบไม่ต้องใช้งบประมาณภาษีประชาชน.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://www.tcc.or.th/25052566_eletricity-fair_article/

[7] ดร.สิริภา จุลกาญจน์ และคณะ. (12 พฤษภาคม 2566). **เจาะปัญหาแก้ไฟแพงระยะสั้น สู่การผลักดันปรับโครงสร้างค่าไฟระยะยาวโดยการพึ่งพาพลังงานหมุนเวียน.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://tdri.or.th/2023/05/expensive-power-bills-shift-towards-renewable-energy/

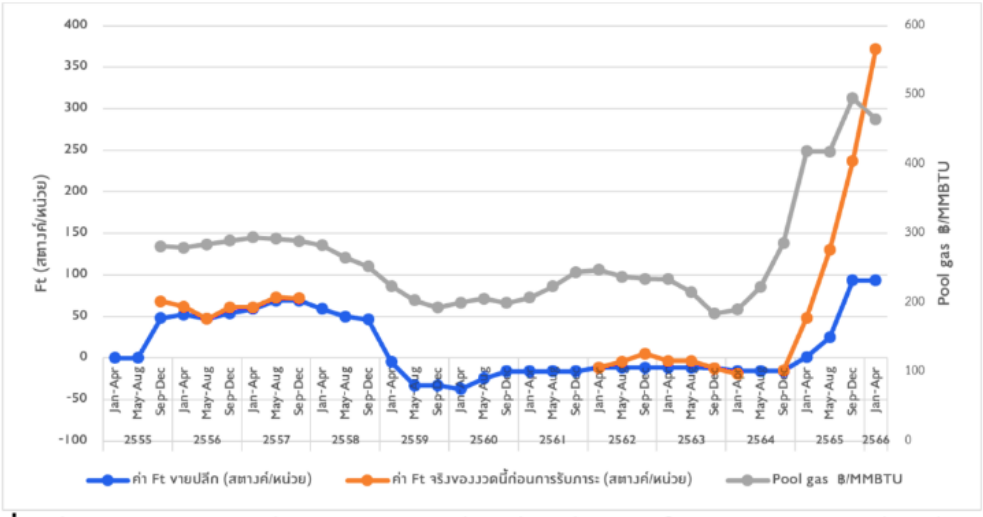

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) และสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.)

ภาพที่ 2 กราฟประมาณการค่า Ft ขายปลีกและที่แท้จริงในช่วง พ.ศ. 2555-2566
ที่มา : เจาะปัญหาแก้ไฟแพงระยะสั้น สู่การผลักดันปรับโครงสร้างค่าไฟระยะยาวโดยการพึ่งพาพลังงานหมุนเวียน, โดย สิริภา จุลกาญจน์ และคณะ. 12 พฤษภาคม 2566 สืบค้นจาก https://tdri.or.th/2023/05/expensive-power-bills-shift-towards-renewable-energy/

ข้อมูลต้นทุนเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าในช่วงหลายปีที่ผ่านมาเห็นได้ว่า ราคาก๊าซธรรมชาติที่ขายให้กับโรงไฟฟ้า หรือที่เรียกว่า Pool Gas ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ปลายปี 2564 และเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2565 ซึ่งเกิดจากการที่ไทยเร่งหาก๊าซธรรมชาติเหลวนำเข้าเพื่อทดแทนก๊าซในอ่าวไทยและจากแหล่งในเมียนมาที่ลดลง โดยการนำเข้า LNG มีราคาสูงกว่าก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอ่าวไทยมากกว่า 2 เท่า ส่งผลให้ค่า Ft จริงต้องปรับเพิ่มตามราคา Pool Gas แต่จากข้อมูลในแผนภาพแสดงให้เห็นว่าค่า Ft ขายปลีกที่จัดเก็บอยู่นั้นไม่สะท้อนต้นทุนเชื้อเพลิงที่แท้จริงมาตั้งแต่ปี 2565 เนื่องจากรัฐบาลมีมาตรการชะลอการปรับราคาค่า Ft และทยอยปรับขึ้นในลักษณะขั้นบันได จากนโยบายบรรเทาค่าไฟของรัฐในช่วงปี 2564-2565 ทำให้ค่าไฟที่เรียกเก็บจริงจากประชาชนต่ำกว่าต้นทุนจริงที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) รับภาระซึ่งเป็นจำนวนเงินกว่า 150,000 ล้านบาท แต่ค่าใช้จ่ายนี้ไม่หายไปไหนและจะเริ่มมีการทยอยเก็บเงินจากผู้ใช้ไฟฟ้าเพื่อชดเชยต้นทุนคืนให้ กฟผ. ทั้งนี้หากเรียกเก็บคืนทันทีภายในเดือนสิงหาคมจะทำให้ค่าไฟเพิ่มสูงขึ้นจาก 4.72 เป็น 6.67 บาท รัฐบาลจึงมีแนวทางเรียกเก็บคืนภายใน 2 ปีเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2566 ซึ่งทำให้ค่าไฟเพิ่มขึ้นเป็น 4.77 บาทต่อหน่วย แต่ภายใต้เงื่อนไขที่ราคาก๊าซไม่ปรับขึ้น ทั้งนี้หากราคาก๊าซธรรมชาติในตลาดโลกปรับตัวขึ้น ค่าไฟฟ้าต่อหน่วยที่ต้องจ่ายก็จะมีโอกาสแพงขึ้นได้อีก

สรุปปัญหาค่าไฟฟ้าแพงของไทยปัจจุบันมีสาเหตุจาก ค่า Ft ที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อค่า Ft ที่สูงขึ้นเกิดจาก 1) การบริหารนโยบายไม่สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้า มีการสำรองกำลังการผลิตที่มากเกินกว่าความต้องการและสูงกว่ามาตรฐานสากลขององค์การพลังงานระหว่างประเทศ ซึ่งหากพิจารณาเพียงแค่การมีไฟฟ้าไว้ใช้ตลอดเวลาก็อาจจะถือว่ามีความพร้อมที่สูง แต่ในการสำรองกำลังการผลิตของไทยนั้นมีการทำสัญญา “ไม่ใช้ก็ต้องจ่าย” ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคมากเกินความจำเป็น

และผู้ได้ประโยชน์จากการบริหารการสำรองกำลังการผลิต คือ โรงไฟฟ้าที่ไม่ได้เดินเครื่องกำลังการผลิต โดยตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารควรที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อนโยบายที่ดำเนินการแล้วเกิดส่งผลกระทบต่อผู้อื่นด้วย แต่ในความเป็นจริงประชาชนกลายเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินการที่เกิดขึ้นทั้งหมด 2) การบริหารจัดการทรัพยากรต้นทุนการผลิตไฟฟ้าที่ขาดประสิทธิภาพ ประเทศไทยทราบถึงการเปลี่ยนผ่านสัญญาสัมปทานการผลิตก๊าซธรรมชาติจากแหล่งเอราวัณและแหล่งบงกชล่วงหน้า แต่ไม่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ทันจากผู้รับสัญญาใหม่กับเก่า ส่งผลกระทบต่อปริมาณก๊าซธรรมชาติที่ลดลงครึ่งหนึ่งของปริมาณกำลังการผลิตเดิม แต่เมื่อได้ก๊าซธรรมชาติจากอ่าวไทยมาการจัดสรรก๊าซให้โรงแยกก๊าซของ ปตท. เพื่อไปผลิตวัตถุดิบตั้งต้นให้กับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในเครือเป็นลำดับแรก ก๊าซส่วนที่เหลือถึงจะผลิตเป็นก๊าซ LPG และเป็นเชื้อเพลิงสำหรับผลิตไฟฟ้า ภาคอุตสาหกรรมและภาคขนส่ง ส่งผลให้มีปริมาณไม่เพียงพอจะต้องมีการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) มาใช้แทน ซึ่งมีราคาที่สูงกว่าก๊าซจากอ่าวไทยและเป็นราคาตลาดโลก เมื่อต้นทุนสูงก็จะส่งผลให้ค่า Ft เพิ่มขึ้นอีกเช่นกัน 3) ต้นทุนจากค่า Ft ที่มีการปรับเปลี่ยนทุก ๆ 4 เดือน โดยการกำหนดค่า Ft นั้นจะใช้การคาดการณ์สถานการณ์ล่วงหน้า ซึ่งหากมีเหตุการณ์ที่ไม่ตรงกับการคาดการณ์นั้น ๆ ต้นทุนค่า Ft อาจจะไม่ตรงกับความเป็นจริงก็ได้

แนวทางแก้ไขปัญหาไฟฟ้าแพง

สภาองค์กรของผู้บริโภคได้แสดงแนวทางแก้ไขปัญหา คือ 1) ให้ กกพ. ทบทวนสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft) ที่ใช้วิธีคำนวณจากการพยากรณ์ความต้องการพลังงานไฟฟ้าและการประมาณการราคาเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าที่ใช้เป็นค่าเฉลี่ยล่วงหน้า 4 เดือน ให้เป็นการคำนวณจากค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจริงของ 4 เดือนที่ผ่านมาแทน 2) ให้กระทรวงพลังงานและ กกพ. ปรับโครงสร้าง ราคา Pool Gas ใหม่ โดยให้นำปริมาณก๊าซธรรมชาติที่เข้าสู่โรงแยกก๊าซธรรมชาติของ ปตท. และถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีมารวมอยู่ในราคา Pool Gas ด้วย จะทำให้ราคา Pool Gas ลดลงได้ คาดว่าจะสามารถลดต้นทุนค่าไฟฟ้าได้ประมาณ 40,000-50,000 ล้านบาทต่อปี หรือลดค่าไฟฟ้าได้ 23 - 25 สตางค์/หน่วย 3) ให้กระทรวงพลังงานดำเนินการให้ ปตท. จัดสรรรายได้จากธุรกิจโรงแยกก๊าซธรรมชาติเพื่อเป็นส่วนลดราคาค่าก๊าซธรรมชาติให้กับ กฟผ. เพิ่มเติม ซึ่งจากการคำนวณส่วนต่างเบื้องต้นของมูลค่าก๊าซอีเทนของโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ที่ส่งให้อุตสาหกรรมปิโตรเคมีเฉพาะในปี 2564 พบว่าจะเกิดส่วนต่างมูลค่าหลังหักค่าใช้จ่ายและผลตอบแทนจากการประกอบกิจการโรงแยกก๊าซธรรมชาติในระดับที่เหมาะสมอยู่ที่ประมาณ 20,000 ล้านบาท จึงควรนำเงินส่วนนี้มาเป็นส่วนลดค่าก๊าซให้ กฟผ. อย่างต่อเนื่องซึ่งจะช่วยลดภาระหนี้ของ กฟผ. ได้เร็วขึ้น 4) การแก้ปัญหาปริมาณสำรองไฟฟ้าล้นเกิน กระทรวงพลังงานต้องหยุดสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ หยุดเพิ่มการรับซื้อไฟฟ้ากับโรงไฟฟ้าใหม่ และควรเจรจาต่อรองปรับปรุงสัญญากับโรงไฟฟ้าที่มีอยู่แล้วเพื่อลดค่าซื้อไฟฟ้ารวมทั้งค่าความพร้อมจ่ายที่เกิดขึ้น 5) ให้ กกพ. ประกาศให้ประชาชนสามารถติดตั้งโซลาร์เซลล์บนหลังคาบ้าน

ได้ด้วยการยอมให้มิเตอร์หมุนคืนได้ (แบบหักลบกลบหน่วย หรือ Net Metering) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565[8]

ดร.สิริภา จุลกาญจน์ และคณะ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่ทางรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายลดค่าไฟฟ้าผ่านการตรึงค่า Ft เป็นเหมือนมาตราการพักหนี้ระยะสั้นเท่านั้นเนื่องจากโครงสร้างกิจการไฟฟ้าประเทศไทยยังคงเป็นลักษณะการส่งตรงต้นทุนไปยังผู้บริโภค หรือที่เรียกว่า Cost pass-through ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนโรงไฟฟ้าไม่ได้แบกรับความเสี่ยงของราคาเชื้อเพลิงที่มีความผันผวน ท้ายที่สุดผู้ใช้ไฟก็จะต้องรับภาระเพียงแค่ช้าหรือเร็วเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการปรับลดหรือตรึงค่า Ft เป็นเครื่องมือที่ได้ผลเร็วในการชะลอค่าไฟไม่ให้ขึ้นก้าวกระโดดรวดเร็วเกินไปจนกระทบเศรษฐกิจและปากท้องประชาชนเท่านั้น แต่ไม่ใช่มาตรการระยะยาวที่ยั่งยืน และในระยะยาวการให้ความสำคัญกับการกระจายประเภทของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าของประเทศยังเป็นแนวทางที่สำคัญที่สามารถกระจายความเสี่ยงของราคาพลังงานที่ผันผวนในอนาคตได้ การเพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนในการผลิตไฟฟ้าถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการกระจายความเสี่ยง ซึ่งสามารถช่วยลดสัดส่วนการนำเข้าก๊าซธรรมชาติที่เป็นสาเหตุสำคัญของการเพิ่มขึ้นของราคาค่าไฟในปัจจุบัน

รศ.ดร.ชาลี เจริญลาภนพรัตน์ จากสถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เสนอทางออก 5 ประการ ในการแก้ปัญหาค่าไฟสูง ดังนี้ 1) หยุดอนุมัติสร้างหรือซื้อไฟฟ้าจากพลังงานฟอสซิลทุกกรณี เพราะยิ่งสร้างจะยิ่งเป็นภาระ เนื่องจากมีการผลิตไฟฟ้าที่ล้นเกิน 2) ชะลอการก่อสร้างโรงไฟฟ้าฟอสซิล หรือหากมีการทำสัญญาก่อสร้างกับเอกชนไปแล้วแต่ยังไม่ได้ลงทุนสร้าง ก็ให้ชะลอการก่อสร้างออกไปก่อน โดยเฉพาะโรงไฟฟ้าที่ผลิตจากก๊าซธรรมชาติ เพราะเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ค่าไฟแพง 3) เจรจากับเอกชนเรื่องการลดค่าความพร้อมจ่าย ที่เป็นต้นทุนสำหรับการก่อสร้าง บำรุงรักษาโรงไฟฟ้า หากโรงไฟฟ้าไหนที่ไม่ได้เดินเครื่องเป็นระยะเวลานานหรือได้รับเงินทุนสร้างโรงไฟฟ้าคืนหมดแล้ว ควรขอลดค่าความพร้อมจ่ายได้หรือไม่ ประเด็นดังกล่าวขึ้นอยู่กับการเจรจาของภาครัฐกับเอกชน 4) รับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานหมุนเวียนที่มีต้นทุนต่ำกว่าก๊าซธรรมชาติเหลวทุกกรณี มาตรการดังกล่าวจะทำให้ลดการใช้ก๊าซธรรมชาติเหลว หรือ LNG ลงได้ทันที 5) เปิดเสรีสำหรับการติดตั้ง Solar Rooftop แบบ Net Metering หมายความว่าเดือนหนึ่งสามารถผลิตไฟฟ้าได้เท่าไหร่ ก็นำไปหักลบกับการใช้ไฟฟ้า โดยจ่ายเพียงส่วนต่างเท่านั้น การเปิดเสรีเช่นนี้นอกจากจะลดก๊าซเรือนกระจกได้แล้ว ยังสามารถลดความสูญเสียของไฟฟ้าระหว่างการขนส่งจากโรงไฟฟ้าไปสู่บ้านเรือน ที่ปกติจะสูญเสียถึงร้อยละ 5-10 ได้ อีกทั้งภาคครัวเรือน หรือ SME สามารถกลับมาพึ่งพาตัวเองได้[9]

สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาค่าไฟฟ้าแพง โดยที่ผ่านมาประเทศไทยจะใช้นโยบายปรับลดหรือตรึงค่า Ft ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ได้ผลในการชะลอค่าไฟฟ้าไม่ให้ขึ้นอย่างรวดเร็วจนกระทบต่อเศรษฐกิจและปากท้องประชาชน

---

[8] สภาองค์กรของผู้บริโภค. (25 พฤษภาคม 2566). **สภาผู้บริโภคเสนอวิธีแก้ค่าไฟแพง ดึงค่าไฟต่ำกว่า 4 บาทต่อหน่วย แบบไม่ต้องใช้งบประมาณภาษีประชาชน.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://www.tcc.or.th/25052566_eletricity-fair_article/

[9] ศุภวิชญ์ ศิริสวัสดิ์วัฒนา. (29 มกราคม 2566). **ค่าไฟแพง: ความไม่เป็นธรรม และปัญหาพลังงานที่ผู้บริโภคไทยต้องแบกรับ**. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก https://www.the101.world/electricity-bill/

แต่มาตรการนี้ไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหาในระยะยาวที่ยั่งยืน เป็นเพียงแค่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น เพราะปัจจุบันการลดค่า Ft เป็นแค่การยืดเวลาชำระหนี้ออกไป และสุดท้ายประชาชนก็ต้องกลับมาชดใช้ตามเดิม การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาค่าไฟแพง มีแนวทางที่หากสามารถดำเนินการได้จะทำให้ค่าไฟฟ้าถูกลง ได้แก่ 1) การเจรจาต่อรองกับเอกชนเพื่อลดหรือยกเลิกค่าพร้อมจ่าย จากการตั้งสำรองกำลังการผลิตไฟฟ้าที่เกินความจำเป็น 2) การปรับโครงสร้างราคา Pool Gas.เกิดความเป็นธรรมมากที่สุดโดยการนำก๊าซธรรมชาติที่ ปตท. นำไปใช้ในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีมารวมในราคา Pool Gas ด้วย 3) กำกับ ควบคุม ปริมาณการสำรองกำลังการผลิตไฟฟ้าให้มีความเหมาะสมไม่สำรองไฟล้นเกิน ชะลอการก่อสร้างโรงไฟฟ้าที่ผลิตจากก๊าซธรรมชาติฟอสซิลออกไปก่อน 4) กระจายความเสี่ยงด้วยการกระจายประเภทของเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าให้เหมาะสม 5) เปิดเสรีสำหรับการติดตั้ง Solar Rooftop แบบ Net Metering โดยผลิตได้เท่าไรหักลบกับไฟฟ้าที่ใช้ไป โดยจ่ายเพียงส่วนต่างเท่านั้น

พลังงานหมุนเวียนกับทางออกทางพลังงานที่ยั่งยืนของไทย[10]

จากค่าไฟฟ้าแพงที่เกิดขึ้น เป็นจุดเริ่มต้นให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับโครงสร้างไฟฟ้าระยะยาว ที่ไม่ใช่เพียงการปรับลดค่า Ft ที่เป็นเพียงมาตรการลดผลกระทบระยะสั้นเท่านั้น หากประเทศไทยยังคงพึ่งพาการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติในสัดส่วนที่มากเหมือนปัจจุบัน ประชาชนจะต้องแบกรับความเสี่ยงค่าไฟฟ้าที่แพงขึ้นเพื่อสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง และความเสี่ยงจากความผันผวนของต้นทุนเชื้อเพลิง แม้ว่าการตรึงค่า Ft จะช่วยรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่มาตรการนี้ไม่เหมาะกับการแก้ปัญหาค่าไฟในระยะยาว และสุดท้ายผู้ใช้ไฟฟ้าต้องรับภาระเหมือนเดิม

นอกจากนั้น การเพิ่มสัดส่วนพลังงานสะอาดภายในประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยกระจายความเสี่ยงและรักษาเสถียรภาพค่าไฟในอนาคต แนวโน้มต้นทุนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลมที่ถูกลงจะสามารถทำให้ค่าไฟมีแนวโน้มลดลงได้ และพลังงานสะอาดเหล่านี้ไม่ต้องอาศัยเชื้อเพลิงนำเข้าซึ่งมีความผันผวนด้านราคา แต่ภาครัฐต้องมีการลงทุนในระบบการจัดการพลังงานทั้งภาคการผลิตและใช้ไฟฟ้า ตลอดจนระบบสายส่งที่เหมาะสมกับแหล่งเชื้อเพลิงพลังงานหมุนเวียน เพื่อการรักษาเสถียรภาพการจ่ายไฟและสร้างความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

[10] ดร.สิริภา จุลกาญจน์ และคณะ. (12 พฤษภาคม 2566). **เจาะปัญหาแก้ไฟแพงระยะสั้น สู่การผลักดันปรับโครงสร้างค่าไฟระยะยาวโดยการพึ่งพาพลังงานหมุนเวียน.** สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://tdri.or.th/2023/05/expensive-power-bills-shift-towards-renewable-energy/

ส่วนที่ 3
ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ความเป็นมาการไฟฟ้าไทย[1]

การไฟฟ้าไทยมีความเป็นมา แบ่งได้เป็น 3 ยุค

ยุคแรกเริ่มไฟฟ้าไทย (พ.ศ. 2427-2511)

ประเทศไทยเริ่มมีไฟฟ้าใน พ.ศ 2427 โดยไฟฟ้าดวงแรกสว่างไสวในพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาของรัชกาลที่ 5 เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2427 ต่อมาพ.ศ. 2441 ได้มีการก่อตั้ง บริษัท ไฟฟ้าสยาม จำกัด ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าเอกชนแห่งแรกของไทย โดยบริษัท ไฟฟ้าสยาม จำกัด ได้โอนกิจการมาจาก บริษัทบางกอก อิเลกตริกไลท์ ชิกดีแคท เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2441 และสร้างโรงไฟฟ้าวัดเลียบตามมา

พ.ศ. 2455 สมัยรัชกาลที่ 6 ได้โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยายมราช (ปั้น สุขุม) เสนาบดีกระทรวงนครบาล ดำเนินการสร้างการประปาและโรงไฟฟ้าที่สามเสนไปพร้อม ๆ กัน โดยโรงไฟฟ้าสามเสนได้ก่อสร้างแล้วเสร็จ และเดินเครื่องจำหน่ายไฟฟ้าได้ตั้งแต่ พ.ศ. 2457 ใช้ชื่อว่า “การไฟฟ้าหลวงสามเสน” เป็นรัฐพาณิชย์ จ่ายกระแสไฟฟ้าในพระนครและธนบุรี ซึ่งต่อมาภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กองไฟฟ้าหลวงสามเสน ”ขึ้นกับ กระทรวงมหาดไทย กิจการไฟฟ้าเริ่มเป็นปึกแผ่น ประชาชนในพระนคร และธนบุรีมีกระแสไฟฟ้าใช้อย่างกว้างขวาง โดยบริษัท ไฟฟ้าสยาม จำกัด (โรงไฟฟ้าวัดเลียบ) รับผิดชอบจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่พื้นที่บริเวณตอนใต้ ของคลองบางลำภู และคลองบางกอกน้อย ส่วนบริเวณตอนเหนือของคลองดังกล่าวให้กองไฟฟ้าหลวงสามเสน รับผิดชอบ

พ.ศ. 2472 จัดตั้ง “แผนกไฟฟ้า” กระทรวงมหาดไทย โดยกิจการไฟฟ้าต่างจังหวัดเกิดขึ้นครั้งแรก ที่สุขาภิบาลเมืองราชบุรีและเมืองนครปฐม ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 กิจการไฟฟ้าได้ขยายไปยังสุขาภิบาลอีกหลายแห่ง อาทิ เมืองปราจีนบุรี ภูเก็ต นครนายก ชลบุรี บ้านโป่ง จันทบุรี และเชียงใหม่ จนกระทั่งใน พ.ศ. 2477 ได้มีการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ และได้จัดตั้ง กรมโยธาเทศบาลขึ้น แผนกไฟฟ้าจึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น กองไฟฟ้า สังกัด กรมโยธาเทศบาล

พ.ศ. 2482 สงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในยุโรป ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 8 “ประเทศสยาม” ได้มีการเปลี่ยนชื่อ เป็น “ประเทศไทย” เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2482 รวมทั้ง “บริษัท ไฟฟ้าสยาม จำกัด” ได้เปลี่ยนชื่อ เป็น “บริษัท ไฟฟ้าไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด” เมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2482 ด้วยเช่นกัน และเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2488 โรงไฟฟ้าวัดเลียบและโรงไฟฟ้าสามเสน ได้ถูกเครื่องบินฝ่ายสัมพันธมิตรโจมตีทิ้งระเบิดจนเสียหาย ใช้การไม่ได้ ทำให้พระนครและธนบุรีตกอยู่ในความมืดมิด ประชาชนไม่มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ ต่อมา บริษัท ไฟฟ้าไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด ได้จัดการซ่อมโรงไฟฟ้าวัดเลียบ ที่ได้รับความเสียหายไม่มากนักให้ใช้การได้

---

[1] การไฟฟ้าฝ่ายผลิตผลิตแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). **ประวัติกิจการไฟฟ้าไทย**. สืบค้น 15 มกราคม 2567 จาก https://www.egat.co.th/home/history-thai-electricity/#พ.ศ.-2441-ก่อตั้งบริษัท-ไฟฟ้าสยาม-จำกัด

โดยใช้เวลาเพียง 2 เดือนเศษ สำหรับโรงไฟฟ้าสามเสนถูกระเบิดทำลายเสียหายมาก การดำเนินการซ่อมโรงไฟฟ้าสามเสนต้องใช้เวลาถึง 4 ปี จึงสามารถเดินเครื่องจ่ายไฟฟ้าได้เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2492

พ.ศ. 2493 ได้จัดตั้ง “การไฟฟ้ากรุงเทพฯ” เพื่อรับกิจการของ บริษัท ไฟฟ้าไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด ซึ่งหมดอายุสัมปทาน พ.ศ. 2494 จัดตั้ง “คณะกรรมการพิจารณาสร้างโรงไฟฟ้าทั่วราชอาณาจักร” ซึ่งต่อมาใน พ.ศ. 2495 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “ คณะกรรมการไฟฟ้าและพลังงานแห่งประเทศไทย ” และในปี พ.ศ. 2496 ได้เปลี่ยนเป็น “สำนักงานพลังงานแห่งชาติ” ปัจจุบันมีฐานะเป็น สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

พ.ศ. 2496 การไฟฟ้ายันฮี ได้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดใหญ่ ที่อำเภอสามเงา จังหวัดตาก ชื่อเดิม “เขื่อนยันฮี” ใช้เวลาก่อสร้างประมาณ 7 ปี มีสายส่งเชื่อมโยงกับจังหวัดต่างๆและได้เดินเครื่องจ่ายไฟฟ้าให้แก่ภาคเหนือ คือ จังหวัดลำปาง ลำพูนและเชียงใหม่ ต่อมาได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนามว่า “เขื่อนภูมิพล” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จพระราชดำเนินในพิธีเปิดเขื่อนและโรงไฟฟ้า เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2507

พ.ศ. 2497 ได้จัดตั้ง “องค์การพลังงานไฟฟ้าลิกไนท์” ซึ่งต่อมาปลาย พ.ศ. 2503 ได้ยกฐานะเป็น “การลิกไนท์” รับผิดชอบผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้าในภาคใต้ และในปีเดียวกันได้จัดตั้ง “องค์การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค” ซึ่งต่อมาได้รับการยกฐานะเป็น “การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ”เมื่อปี พ.ศ. 2503 รับผิดชอบการจำหน่ายไฟฟ้าทั่วประเทศไทย ยกเว้นในเขตนครหลวง

พ.ศ. 2500 การไฟฟ้ายันฮี รับผิดชอบการผลิตไฟฟ้าให้ภาคกลางกับภาคเหนือ โดยได้ก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนภูมิพล ที่จังหวัดตาก และก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อน (พลังไอน้ำ) ขนาดใหญ่มีกำลังผลิต 75 เมกะวัตต์ ที่อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันเรียกว่า “โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ” ซึ่งนับว่าเป็นโรงไฟฟ้าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในขณะนั้น เริ่มเดินเครื่องจ่ายกระแสไฟฟ้าได้เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2504 โดยส่งกระแสไฟฟ้าไปตามสายส่งไฟฟ้าแรงสูงเชื่อมโยงกับโรงไฟฟ้าสามเสน ต่อมาเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2501 ได้มีการจัดตั้ง “การไฟฟ้านครหลวง” โดยรวมกิจการของการไฟฟ้ากรุงเทพฯ และกองไฟฟ้าหลวงสามเสน รับผิดชอบการจำหน่ายไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ (พระนคร ธนบุรี) นนทบุรี และสมุทรปราการ

พ.ศ. 2502 การลิกไนท์ ได้ก่อสร้างโรงจักรแม่เมาะ ที่จังหวัดลำปาง ขนาด 6.25 เมกะวัตต์ จำนวน 2 เครื่อง โดยโรงไฟฟ้าแห่งนี้ใช้ถ่านหินลิกไนต์จากเหมืองแม่เมาะเป็นเชื้อเพลิง และเชื่อมโยงกับตัวจังหวัดด้วยสายส่งไฟฟ้าแรงสูงขนาดแรงดันไฟฟ้า 69 กิโลโวลต์ ซึ่งนับว่าเป็นสายส่งไฟฟ้าแรงสูงสายแรกของไทย ทำให้จังหวัดลำปางมีไฟฟ้าใช้อย่างมั่นคง ต่อมาได้เชื่อมสายส่งไฟฟ้าไปใช้ในงานก่อสร้างเขื่อนภูมิพลที่จังหวัดตากและยังได้ก่อสร้างสายส่งไฟฟ้าเชื่อมต่อจากจังหวัดลำปางไปยังจังหวัดลำพูน และจังหวัดเชียงใหม่อีกด้วย

พ.ศ. 2504 โรงไฟฟ้าพระนครเหนือก่อสร้างแล้วเสร็จและเดินเครื่องจ่ายไฟฟ้า ทำให้ภาวะขาดแคลนไฟฟ้าในเขตพระนครและธนบุรียุติลง ต่อมาได้มีพิธีเปิดโรงไฟฟ้าในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2504 โดยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น เป็นประธานพิธีร่วมกับรองประธานาธิบดีลินดอน บี. จอห์นสัน ของสหรัฐอเมริกา จากสถานการณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว การไฟฟ้ายันฮี

(กฟย.) จึงได้ดำเนินการก่อสร้างหน่วยผลิตไฟฟ้าเครื่องที่ 2 ที่โรงไฟฟ้าพระนครเหนือในต้นปี พ.ศ. 2505 ซึ่งสามารถดำเนินการแล้วเสร็จและจ่ายไฟฟ้าได้กลางปี พ.ศ. 2506

พ.ศ. 2505 รัฐบาลได้จัดตั้ง “การไฟฟ้าตะวันออกเฉียงเหนือ” ขึ้นเพื่อผลิตไฟฟ้าใช้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย โดยในระยะแรกได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น และเขื่อนน้ำพุง จังหวัดสกลนคร

พ.ศ. 2507 การลิกไนท์ได้เปิดเหมืองลิกไนต์ที่จังหวัดกระบี่และก่อสร้างโรงไฟฟ้าลิกไนต์กระบี่เดิม ขนาดกำลังผลิตรวม 60 เมกะวัตต์ แต่ความต้องการไฟฟ้าของภาคใต้ตอนล่างฝั่งตะวันตกเพิ่มสูงขึ้น โดยนำถ่านลิกไนต์มาใช้เป็นเชื้อเพลิง สามารถเดินเครื่องจ่ายไฟฟ้าได้ในปี พ.ศ. 2507 และได้เชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าแรงสูงจากโรงไฟฟ้ากระบี่ไปยังจังหวัดต่าง ๆ ผลิตไฟฟ้าส่งให้ได้ถึง 7 จังหวัด ปัจจุบันโรงไฟฟ้ากระบี่ได้ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้สามารถใช้เชื้อเพลิงน้ำมันปาล์มร่วมกับน้ำมันเตาเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลช่วยพยุงราคาน้ำมันปาล์มตกต่ำ แต่จะดำเนินการเมื่อได้รับคำสั่งการจากรัฐบาลเท่านั้น ปัจจุบันได้ถูกกำหนดให้เป็นโรงไฟฟ้าชนิด “Reserved Shutdown” มีหน้าที่เสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้า เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2538

ยุคก่อกำเนิด กฟผ. (พ.ศ. 2512-2534)

พ.ศ. 2512 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) มีจุดกำเนิดจากมติคณะรัฐมนตรีให้การดำเนินกิจการไฟฟ้าภายในประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิตและกิจการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย ซึ่งกิจการไฟฟ้าฝ่ายผลิตเดิม ประกอบด้วย การไฟฟ้ายันฮี การลิกไนท์ การไฟฟ้าตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติ กฟผ. เป็นผลให้การรวมกิจการด้านการผลิตไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2512 ซึ่งถือเป็นวันก่อตั้ง กฟผ. จากจุดเริ่มต้นด้วยกำลังการผลิตติดตั้งในระยะแรก 907,700 กิโลวัตต์

พ.ศ. 2515 โรงไฟฟ้าพระนครใต้ ได้เริ่มก่อสร้างใน พ.ศ. 2510 โดย กฟผ. ทำการปรับปรุงที่ดิน ซึ่งเดิมเป็นท้องร่องสวนแล้วจึงตัดถนนต่อไปถึงหัวงานเป็นระยะทาง 2.5 กิโลเมตร จากนั้นได้สร้างสะพานเชื่อนริมน้ำท่าเรือและติดตั้งปั้นจั่นสำหรับงานก่อสร้างฐานรากของอาคารโรงไฟฟ้าเครื่องที่ 1 และ 2 ตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2511 เป็นต้นมา ต่อมาจึงเริ่มงานก่อสร้างส่วนประกอบอื่นๆ เช่น อาคารชักน้ำ อุโมงค์ระบายน้ำ โรงเก็บพัสดุอาคารสถานีไฟฟ้าแรงสูง และติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้า อาทิ หม้อน้ำอุปกรณ์ สถานีไฟฟ้าแรงสูงและแผงไฟฟ้าตัดตอนต่างๆ เป็นต้น จนกระทั่งการก่อสร้างทั้งหมดแล้วเสร็จและพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีเปิดโรงไฟฟ้าพระนครใต้อย่างเป็นทางการในวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

พ.ศ. 2524 พบก๊าซธรรมชาติบริเวณอ่าวไทย จุดเริ่มต้นยุคแห่งความโชติช่วงชัชวาลด้านพลังงานไทย วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2524 ก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทยถูกนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าเป็นครั้งแรกที่โรงไฟฟ้าบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2525 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคใต้ สร้างความมั่นคงให้แก่ระบบไฟฟ้า ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศชาติ นอกจากนี้ ยังเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในวโรกาสมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ และรัชมังคลาภิเษก ใน พ.ศ. 2530 จึงได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา แล้วเสร็จในเดือนกันยายน พ.ศ. 2530 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดเขื่อนรัชชประภา และโรงไฟฟ้าพลังน้ำ เมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2530

พ.ศ. 2525 สายส่งแรงสูงขนาด 500 กิโลโวลต์เส้นแรกของไทยจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง มายังกรุงเทพมหานคร ด้วยระยะทาง 550 กิโลเมตร เป็นการนำเทคโนโลยีระบบส่งไฟฟ้าแรงสูงพิเศษ (Extra High Voltage) มาใช้ในภูมิภาคนี้เป็นครั้งแรก นอกจากนี้ยังมีการนำเทคโนโลยีด้านสถานีไฟฟ้าแรงสูง ทั้งระบบปรับแรงดันไฟฟ้าให้คงที่ (Voltage Stabilization System) และสถานีไฟฟ้าแรงสูงแบบ GIS (Gas Insulated Substation) มาใช้เป็นครั้งแรกในประเทศไทยอีกด้วย

พ.ศ. 2528 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดโรงไฟฟ้าแม่เมาะอย่างเป็นทางการ ซึ่งโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าลิกไนต์แม่เมาะ มีจำนวน 3 หน่วย ขนาดหน่วยละ 75 เมกะวัตต์ พร้อมกับขยายเหมืองแม่เมาะ เพื่อเพิ่มกำลังผลิตถ่านหิน จากที่เคยผลิตได้วันละแสนกว่าตันเป็นล้านตันจนถึงปัจจุบัน กฟผ. ได้ก่อสร้างและติดตั้งหน่วยผลิตไฟฟ้าเสร็จสิ้นไปแล้ว 14 หน่วยโดยเหมืองแม่เมาะเป็นเหมืองแร่ลิกไนต์ขนาดใหญ่ มีกำลังการผลิต 16 ล้านตันต่อปี เพื่อส่งให้โรงไฟฟ้าแม่เมาะใช้เป็นเชื้อเพลิงในการผลิตกระแสไฟฟ้า นับเป็นโรงไฟฟ้าที่ใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ

ยุคพลังงานไฟฟ้าสู่อนาคต (พ.ศ. 2535-ปัจจุบัน)

พ.ศ. 2534 เมื่อก้าวเข้าสู่ทศวรรษใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2531 – 2533 ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมมากกว่าร้อยละ 10 เป็นเวลา 3 ปีติดต่อกัน เมื่อเศรษฐกิจดีขึ้นอัตราการใช้ไฟฟ้าก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) จึงมีนโยบายที่จะสร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วม (Combined Cycle Power Plant : CCPP) ซึ่งเป็นเทคโนโลยีใหม่ล่าสุดในยุคนั้นมาใช้ เนื่องจากสามารถผลิตไฟฟ้าได้มากขึ้น ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงจึงมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมไม่มากนักและยังก่อสร้างเสร็จในเวลาไม่นาน จึงสามารถนำไฟฟ้าเข้าระบบได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

กฟผ. ได้เสนอโครงการ “โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมพระนครใต้ชุดที่ 1” ต่อรัฐบาลเพื่อให้แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าในช่วงปี พ.ศ. 2534 -2539 และได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ให้ดำเนินการก่อสร้างได้เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2534 โรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมพระนครใต้ ชุดที่1 หรือที่ชาวโรงใต้ เรียกกันสั้น ๆ ว่า “คอมไบน์บล็อก 1” จึงถูกสร้างขึ้น มีกำลังการผลิตรวม 335 เมกะวัตต์ หลังจากนั้น คอมไบน์บล็อก 2 เป็นโครงการเร่งด่วนตามแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าที่ปรับปรุงใหม่เพื่อเสริมกำลังผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น

623 เมกะวัตต์ โดยใช้ก๊าซธรรมชาติจากแหล่งอ่าวไทยเป็นเชื้อเพลิงหลัก และโรงไฟฟ้าพระนครใต้ ชุดที่ 3 หรือโรงคอมไบน์บล็อก 3 จ่ายไฟฟ้าเข้าระบบได้ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2551 รวมขนาดกำลังผลิตติดตั้ง 767.60 เมกะวัตต์ โดยใช้ก๊าซธรรมชาติจากประเทศเมียนมา ขนส่งผ่านท่อก๊าซธรรมชาติไทรน้อย โรงไฟฟ้าพระนครใต้เป็นเชื้อเพลิงหลักในการผลิตไฟฟ้า

พ.ศ. 2535 เพื่อเสริมสร้างรากฐานกิจการไฟฟ้าไทยให้มั่นคง กฟผ. ได้ระดมทุนเพื่อการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศ โดยจัดตั้งบริษัทในกลุ่ม กฟผ. ประกอบด้วย

- บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน) บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด เมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2546
- บริษัท กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด) เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2550
- บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2543
- บริษัท อีแกทไดมอนส์ เซอร์วิส จำกัด เริ่มดำเนินการเชิงพาณิชย์เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2554

พ.ศ. 2537 ครม. เห็นชอบให้กฟผ. ดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำลำตะคองแบบสูบกลับ (เครื่องที่ 1-4) เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 เพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าเสริมระบบในช่วงความต้องการไฟฟ้าสูงสุด ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จและนำไฟฟ้าเข้าสู่ระบบเมื่อปี พ.ศ. 2547 “โรงไฟฟ้าใต้ดินแห่งแรกและแห่งเดียวของประเทศไทย” เป็นโรงไฟฟ้าที่นำกระแสไฟฟ้าจากระบบการผลิตของประเทศในช่วงที่มีการใช้ไฟฟ้าน้อย คือ ช่วงหลังเที่ยงคืนจนถึงเช้า มาใช้สูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำตะคองที่มีอยู่เดิม ขึ้นไปเก็บพักไว้ในอ่างพักน้ำตอนบนที่สร้างขึ้นใหม่บนเขายายเที่ยง แล้วปล่อยลงมาผ่านเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ผลิตกระแสไฟฟ้าในช่วงที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงในแต่ละวัน ช่วยเสริมในระบบไฟฟ้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและบริเวณใกล้เคียงให้เพียงพอและมั่นคงยิ่งขึ้น

กฟผ. ได้เล็งเห็นศักยภาพในการพัฒนาโครงการกังหันลมบริเวณอ่างพักน้ำตอนบนโรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนาจึงมีโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้ากังหันลมลำตะคอง นำระบบ Wind Hydrogen Hybrid ติดตั้งร่วมกับเซลล์เชื้อเพลิง (Fuel Cell) เป็นเทคโนโลยีการกักเก็บพลังงานไฟฟ้ารูปแบบใหม่ที่กฟผ.นำมาใช้เป็นแห่งแรกของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อช่วยให้การผลิตไฟฟ้าจากกังหันลมมีความเสถียรมากขึ้นสามารถจ่ายไฟได้ตลอด 24 ชั่วโมงโดยการนำไปติดตั้งให้กับกังหันลมของ กฟผ.จำนวน 12 ต้นขนาดกำลังผลิตต้นละ 2 เมกะวัตต์ รวมกำลังผลิต 24 เมกะวัตต์บริเวณรอบอ่างพักน้ำตอนบนของโรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อโรงไฟฟ้าพลังน้ำลำตะคองแบบสูบกลับว่า “โรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา” มีความหมายว่าโรงไฟฟ้าลำตะคองเป็นที่พัฒนาแสงไฟด้วยน้ำ ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปเปิดโรงไฟฟ้าลำตะคองชลภาวัฒนา ในวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2556 นับเป็นโรงไฟฟ้าแห่งสุดท้ายในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามอันเป็นสิริมงคล

พ.ศ. 2539 กฟผ. ได้เสนอโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังความร้อนขึ้นใหม่บริเวณพื้นที่โรงไฟฟ้าเดิม ได้รับความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2540 และได้รับอนุมัติก่อสร้างโครงการโรงไฟฟ้ากระบี่ จากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2540 สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2547 กฟผ. ในฐานะที่รับผิดชอบต่อการจัดหา และผลิตพลังงานไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ จึงวางแผนสร้างโรงไฟฟ้าแห่งใหม่เพื่อขยายกำลังผลิตเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย

- โรงไฟฟ้ากระบี่ ได้ปรับปรุงกระบวนการผลิตให้สามารถใช้เชื้อเพลิงน้ำมันปาล์มร่วมกับน้ำมันเตา เพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ช่วยพยุงราคาน้ำมันปาล์มตกต่ำ แต่จะดำเนินการเมื่อได้รับคำสั่งการจากรัฐบาลเท่านั้น ปัจจุบันโรงไฟฟ้ากระบี่ถูกกำหนดให้เป็นโรงไฟฟ้าชนิด “Reserved Shutdown” มีหน้าที่เสริมความมั่นคงของระบบไฟฟ้า

- โรงไฟฟ้าพระนครเหนือ เปรียบเสมือน “โรงครู” อันเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบไฟฟ้าสมัยใหม่ของประเทศไทย และโรงไฟฟ้าแห่งนี้ได้รับใช้สังคมไทยมายาวนานถึง 40 ปี ในปี พ.ศ. 2544 กฟผ. ได้ปลดโรงไฟฟ้านี้ออกจากระบบ และรื้อถอนเพื่อทำการก่อสร้างโรงไฟฟ้าขึ้นมาใหม่ในพื้นที่เดิมเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549 เป็นโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติจากแหล่งสหภาพเมียนมา (ฝั่งตะวันตก) และแหล่งอ่าวไทย (ฝั่งตะวันออก) โดยทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการในเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 และตามแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2547-2558 จึงได้มีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพระนครเหนือชุดที่ 2 ขึ้นตามสถานการณ์ความต้องการใช้ไฟฟ้าของประเทศที่สูงขึ้นโดยได้รับอนุมัติโครงการฯ จากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ.2555 และได้จ่ายไฟเข้าระบบเชิงพาณิชย์เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2559

- โรงไฟฟ้าจะนะ ประกอบด้วยโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน 2 ชุด คือโรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 1 เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วมแบบเพลาผสม (Multi Shaft) จ่ายไฟเข้าระบบเชิงพาณิชย์เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ปัจจุบันได้ปรับปรุงให้สามารถเดินเครื่องด้วยน้ำมันดีเซลเป็นเชื้อเพลิงสำรองในกรณีแหล่งจ่ายก๊าซหยุดซ่อมตามวาระได้ โรงไฟฟ้าจะนะ ชุดที่ 2 เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อนร่วมแบบเพลาเดียว (Single Shaft) จ่ายไฟเข้าระบบเชิงพาณิชย์เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 เป็นโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. พ.ศ. 2547-2558 เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงให้กับระบบไฟฟ้าในภาคใต้ตอนล่างซึ่งมีแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องและมีการลงทุนค่อนข้างสูง ทำให้ความต้องการใช้ไฟฟ้าภาคใต้เพิ่มขึ้น โดยนำก๊าซธรรมชาติจากแหล่งพัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA-A18) ในอ่าวไทยเป็นเชื้อเพลิงในการผลิต

- โรงไฟฟ้าขนอม ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง ซึ่งจะเดินเครื่องเสริมระบบไฟฟ้าเฉพาะช่วงที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงสุดแต่ละวันได้แก่โรงไฟฟ้าเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมาณ 240 เมกะวัตต์ และโรงไฟฟ้าเขื่อนบางลาง จังหวัดยะลา ประมาณ 70 เมกะวัตต์ เมื่อกำลังผลิตจากโรงไฟฟ้าที่สามารถจ่ายได้ตลอดเวลามีน้อย กฟผ. จึงทำการถ่ายเทไฟฟ้าผ่านสายส่งไฟฟ้าแรงสูงจากภาคกลาง มาช่วยประมาณ 350 เมกะวัตต์ หากภาคกลางมีปริมาณไฟฟ้าเหลือเพียงพอ นอกจากนี้ ได้ทำสัญญาซื้อไฟฟ้าจากมาเลเซีย อีกประมาณ 300 เมกะวัตต์

พ.ศ. 2547 กฟผ. เริ่มดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ในเชิงพาณิชย์ 2 แห่ง คือ โรงไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ผาบ่อง จังหวัดแม่ฮ่องสอน กำลังผลิต 504 กิโลโวลต์ และโรงไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์เขื่อนสิรินธร

จังหวัดอุบลราชธานี กำลังผลิต 1,000 กิโลโวลต์ ซึ่งเป็นระบบแผงหมุนตามดวงอาทิตย์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ใน พ.ศ. 2552 โครงการนี้ได้รับการรับรองขึ้นทะเบียนเป็นโครงการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้กลไกพัฒนาที่สะอาด (CDM) จากคณะกรรมการบริหารกลไกการพัฒนาที่สะอาด (CDM Executive Board) ของ UNFCCC เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 นับเป็นโครงการ CDM รายแรกของภาครัฐ และรายที่ 3 ของโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ทั่วประเทศ

พ.ศ. 2551 กังหันลมลำตะคองขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย กฟผ. ได้ดำเนินการติดตั้งกังหันลมขนาดใหญ่ ขนาด 1.25 เมกะวัตต์ จำนวน 2 ต้น เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ติดตั้งแล้วเสร็จพร้อมจ่ายไฟเชิงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2552 ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 145 ล้านบาท ถือได้ว่าเป็นกังหันลมขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย และได้ติดตั้งเพิ่มอีก 12 ตัว รวมกำลังผลิตทั้งสิ้น 18 เมกะวัตต์ เป็นลักษณะทุ่งกังหันลมที่ก่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามและพัฒนาเป็นจุดท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา และเปิดศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. โดย กฟผ. มุ่งมั่นถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านพลังงานไฟฟ้าที่คำนึงถึงชุมชนและสิ่งแวดล้อมมากว่าครึ่งศตวรรษ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพลังงานของประเทศไทยและของโลก มอบให้แก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป เพื่อร่วมสร้าง “สังคมแห่งภูมิปัญญาด้านพลังงาน” ผ่านศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. ทั้งหมด 8 แห่ง ทั่วประเทศ ได้แก่ 1) ศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. สำนักงานกลาง จังหวัดนนทบุรี 2) พิพิธภัณฑ์ศูนย์ถ่านหินลิกไนต์ศึกษา (เหมืองแม่เมาะ) เฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดลำปาง 3) ศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. เขื่อนศรีนครินทร์ (ราชานุรักษ์) จังหวัดกาญจนบุรี 4) ศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. จะนะ จังหวัดสงขลา 5) ศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. ทับสะแก (พลังคิด ดี) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 6) ศูนย์การเรียนรู้กฟผ. ลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา 7) ศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. แม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ 8) ศูนย์การเรียนรู้โครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ กฟผ. จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปิดศูนย์การเรียนรู้ กฟผ. สำนักงานกลาง สำนักงานกลาง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2562

พ.ศ. 2552 กฟผ. ได้พัฒนาต้นแบบระบบผลิตไฟฟ้าเซลล์แสงอาทิตย์ทุ่นลอยน้ำ ที่เขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจบุรี กำลังผลิต 30.24 กิโลวัตต์ เพื่อศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระบบเซลล์แสงอาทิตย์บนพื้นดิน พร้อมดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำลังผลิต 5 เมกะวัตต์

พ.ศ. 2563 EleXA เป็นทีมพัฒนาธุรกิจยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) เชิงพาณิชย์รูปแบบใหม่ของ กฟผ. ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทีม EGAT ProVenture EleXA และ EGAT ProVenture Team ก่อตั้งขึ้นพร้อมกันในเดือนกรกฎาคม 2563 โดยมีวิสัยทัศน์สูงสุด คือ การเร่งการเติบโตของระบบนิเวศของธุรกิจ EV ผ่านการพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง การสร้างนวัตกรรมทางธุรกิจร่วมกันกับพันธมิตร และการลงทุนที่นอกเหนือจากธุรกิจหลักเดิมในการผลิตไฟฟ้า ผ่าน 4 บริการหลัก ได้แก่ EleXA, EleX by EGAT, BackEN และ Wallbox

พ.ศ. 2564 โครงการโซลาร์เซลล์ลอยน้ำแบบไฮบริดหรือ Hydro-Floating Solar Hybrid คือระบบผลิตไฟฟ้าผสมผสานระหว่าง “พลังน้ำจากเขื่อน” และ “พลังงานแสงอาทิตย์จากโซลาร์เซลล์ลอยน้ำบนเขื่อน” ช่วยแก้ไขข้อจำกัดของพลังงานหมุนเวียนที่ยังมีความไม่เสถียรให้สามารถจ่ายไฟฟ้าได้เต็มศักยภาพและเสถียรมากที่สุด โดยในกรณีที่ปริมาณน้ำมีมากพอ เขื่อนจะผลิตไฟฟ้ารองรับความต้องการหากในกรณีที่ปริมาณน้ำมีจำกัด จะใช้พลังงานแสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้าตอนกลางวันและนำพลังน้ำมาเสริมในเวลากลางคืน กฟผ. จะดำเนินการ

ติดตั้งโซลาร์เซลล์ลอยน้ำแบบไฮบริดบนพื้นที่ผิวน้ำในเขื่อนต่างๆ ของ กฟผ.โดยนำร่องโครงการ 2 แห่ง คือ เขื่อนสิรินธร จ.อุบลราชธานี กำลังผลิต 45 เมกะวัตต์ และเขื่อนอุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น กำลังผลิต 24 เมกะวัตต์ เมื่อดำเนินงานโครงการแล้วเสร็จตามแผนฯจะมีปริมาณกำลังผลิตไฟฟ้ารวม 2,725 เมกะวัตต์

พ.ศ. 2565 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ทุ่นลอยน้ำร่วมกับโรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนสิรินธร “โรงไฟฟ้าโซลาร์เซลล์ลอยน้ำไฮบริดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก” พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้า ร่วมขับเคลื่อนประเทศไทยสู่สังคมคาร์บอนต่ำเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2565

การเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้า

หน่วยงานที่เป็นผู้ดำเนินการเรียกเก็บเงินค่าใช้ไฟฟ้าของประเทศจะมี 2 หน่วยงาน คือ 1) การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) จะรับผิดชอบในส่วนของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) จะรับผิดชอบในส่วนของภูมิภาคต่าง ๆ โดยทั้ง 2 หน่วยงานจะมีใบแจ้งค่าไฟฟ้าให้ผู้ใช้ไฟฟ้าไปชำระตามช่องทางต่าง ๆ ที่กำหนดได้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.)[2] หรือ MEA มีรายละเอียดที่ปรากฏในบิลแสดง คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการใช้ไฟฟ้า และค่าไฟฟ้าที่เรียกเก็บ

- ข้อมูลทั่วไป ส่วนนี้จะเป็นข้อมูลของผู้ใช้ไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็น ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ รวมทั้งหมายเลขของผู้ใช้ไฟฟ้า วัน และเวลาอ่านหน่วยค่าไฟฟ้าประจำเดือน

- ค่าไฟฟ้าที่เรียกเก็บ เป็นค่าไฟฟ้าที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และเป็นธรรมต่อผู้ใช้ไฟฟ้า ประกอบด้วย

1) ค่าพลังงานไฟฟ้า คือ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ระบบส่ง และจำหน่ายไฟฟ้า รวมทั้งค่าเชื้อเพลิงการผลิตไฟฟ้าของ กฟผ. ค่าซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน

2) ค่าบริการ คือ ต้นทุนในการอ่าน และจดหน่วย การจัดทำและส่งบิลค่าไฟฟ้า ระบบรับชำระค่าไฟฟ้า

3) ค่า Ft คือ ค่าเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า และค่าซื้อไฟฟ้า ของ กฟผ. รวมทั้งนโยบายภาครัฐ เช่น ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมผู้ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนที่เปลี่ยนแปลงจากค่าไฟฟ้าฐาน

4) ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 เรียกเก็บตามที่กฎหมายกำหนด

[2] กรุงเทพธุรกิจ. (20 เมษายน 2563). **รู้ไหม! บิล “ค่าไฟฟ้า” บอกอะไรเราบ้าง**. สืบค้น 15 มกราคม 2567 จาก https://www.bangkokbiznews.com/social/876941

ภาพที่ 1 รายละเอียดบิลค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง

ที่มา : รู้ไหม! บิล “ค่าไฟฟ้า” บอกอะไรเราบ้าง, โดย กรุงเทพธุรกิจ, 20 เมษายน 2563. สืบค้นจาก https://www.bangkokbiznews.com/social/876941

2. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.)[3] หรือ PEA มีรายละเอียดที่ปรากฏในบิลแสดงค่าไฟฟ้า คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการใช้ไฟฟ้าและค่าไฟฟ้าที่เรียกเก็บ โดยแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อมูลทั่วไป จะเป็นข้อมูลของผู้ใช้ไฟฟ้า ไม่ว่าจะเป็น ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ รวมทั้งหมายเลขของผู้ใช้ไฟฟ้า วัน และเวลาอ่านหน่วยค่าไฟฟ้าประจำเดือน

- ข้อมูลการใช้ไฟฟ้า จะประกอบด้วย เลขอ่านครั้งก่อน-หลัง จำนวนหน่วยที่ใช้ และประวัติการใช้ไฟฟ้าย้อนหลัง

- ค่าไฟฟ้าที่เรียกเก็บ ประกอบไปด้วย

1) ค่าพลังงานไฟฟ้า คือ ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโรงไฟฟ้า ระบบสายส่ง สายจำหน่าย และค่าการผลิตไฟฟ้า

2) ค่าบริการรายเดือน คือ ค่าใช้จ่ายในการจดหน่วยไฟฟ้า ค่าจัดทำและจัดส่งบิลค่าไฟฟ้า การรับชำระเงินค่าไฟฟ้า และงานบริการลูกค้า ค่าบริการดังกล่าวได้เรียกเก็บมาตั้งแต่ค่าไฟฟ้าเดือนตุลาคม 2543

[3] กรุงเทพธุรกิจ. (20 เมษายน 2563). **รู้ไหม! บิล “ค่าไฟฟ้า” บอกอะไรเราบ้าง.** สืบค้น 15 มกราคม 2567 จาก https://www.bangkokbiznews.com/social/876941

3) ค่า Ft คือ ค่าเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า (น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา ก๊าซธรรมชาติ ลิกไนต์) ค่าซื้อไฟฟ้าจากเอกชน และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐที่เปลี่ยนแปลงไปจากค่าไฟฐาน โดยค่า Ft จะมีการปรับทุก 4 เดือน โดย คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เป็นผู้กำกับดูแล

4) ภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 เรียกเก็บตามที่กฎหมายกำหนด

ภาพที่ 2 รายละเอียดบิลค่าไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ที่มา : รู้ไหม! บิล “ค่าไฟฟ้า” บอกอะไรเราบ้าง, โดย กรุงเทพธุรกิจ, 20 เมษายน 2563. สืบค้นจาก https://www.bangkokbiznews.com/social/876941

ตารางที่ 1 สถิติค่า Ft ตั้งแต่ปี 2547-2567[4]

ค่า Ft ขายปลีก (สตางค์/หน่วย)												
ปี	**ม.ค.**	**ก.พ.**	**มี.ค.**	**เม.ย.**	**พ.ค.**	**มิ.ย.**	**ก.ค.**	**ส.ค.**	**ก.ย.**	**ต.ค.**	**พ.ย.**	**ธ.ค.**
2567	39.72	39.72	39.72	39.72								
2566 (ประเภทบ้านอยู่อาศัย)	93.43	93.43	93.43	93.43	91.19	91.19	91.19	91.19	20.48	20.48	20.48	20.48
(ประเภทอื่น ๆ)	154.92	154.92	154.92	154.92								
2565	1.39	1.39	1.39	1.39	24.77	24.77	24.77	24.77	93.43	93.43	93.43	93.43
2564	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32	-15.32
2563	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-12.43	-12.43	-12.43	-12.43
2562	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60	-11.60
2561	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90
2560	-37.29	-37.29	-37.29	-37.29	-24.77	-24.77	-24.77	-24.77	-15.90	-15.90	-15.90	-15.90
2559	-4.8	-4.8	-4.8	-4.8	-33.29	-33.29	-33.29	-33.29	-33.29	-33.29	-33.29	-33.29
2558	58.96	58.96	58.96	58.96	49.61	49.61	49.61	49.61	46.38	46.38	-3.23	-3.23
2557	59.00	59.00	59.00	59.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00	69.00
2556	52.04	52.04	52.04	52.04	46.92	46.92	46.92	46.92	54.00	54.00	54.00	54.00
2555	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30.00	30.00	30.00	48.00	48.00	48.00	48.00
2554	86.88	86.88	86.88	86.88	95.81	95.81	-6.00	-6.00	-6.00	-6.00	-6.00	-6.00
2553	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55
2552	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55	92.55
2551	66.11	68.86	68.86	68.86	68.86	62.85	62.85	62.85	62.85	77.70	77.70	77.70
2550	78.42	73.42	73.42	73.42	73.42	68.42	68.42	68.42	68.42	66.11	66.11	66.11
2549	56.83	75.84	75.84	75.84	75.84	85.44	85.44	85.44	85.44	78.42	78.42	78.42
2548	43.28	43.28	43.28	43.28	43.28	46.83	46.83	46.83	46.83	56.83	56.83	56.83
2547	26.12	38.28	38.28	38.28	38.28	38.28	38.28	38.28	38.28	43.28	43.28	43.28

หมายเหตุ: 1) ค่า Ft ประจำเดือนพฤษภาคม 2554 - มิถุนายน 2554 เท่ากับ 95.81 สตางค์ต่อหน่วย ถูกนำไปรวมในค่าไฟฟ้าฐานตามโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า 2554 - 2558 ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2554 เป็นต้นไป

2) เดือนกรกฎาคม 2554 คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน มีมติปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า ปี 2554 - 2558 โดยค่า Ft ล่าสุด เท่ากับ 98.51 สตางค์/หน่วย รวมกับค่าไฟฟ้าปัจจุบัน และเริ่มค่านวณค่า Ft ใหม่ โดยในเดือนกรกฎาคม 2554 ค่า Ft = -6.00 สตางค์/หน่วย เนื่องจาก การคืนเงินลงทุนของการไฟฟ้า (กฟผ. กฟน. และ กฟภ.) ที่ต่ำกว่าแผนให้ประชาชน

3) เดือนพฤศจิกายน 2558 คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ได้เห็นชอบการปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าของประเทศไทยปี 2558 โดยนำค่า Ft เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2558 จำนวน 49.61 สตางค์/หน่วย

[4] การไฟฟ้านครหลวง. (11 มกราคม 2567). **สถิติค่า Ft**. สืบค้น 21 มกราคม 2567 จาก https://www.mea.or.th/our-services/tariff-calculation/ft/bG2m6iSUN

ไปรวมในโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกปี 2554 ในขณะที่ มติ กกพ. ในการประชุมเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2558 ได้เห็นชอบให้ปรับค่า Ft รอบเดือนกันยายน - ธันวาคม 2558 ลดลงจากเดิมเป็น 46.38 สตางค์/หน่วย ทำให้ค่า Ft รอบเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2558 เท่ากับ -3.23 สตางค์/หน่วย

ที่มา: สถิติค่า Ft, โดย การไฟฟ้านครหลวง, 11 มกราคม 2567. สืบค้นจาก https://www.mea.or.th/our-services/tariff-calculation/ft/bG2m6iSUN

สูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t)[5]

1. โครงสร้างสูตร F_t

1.1 จำแนกเป็น F_t ขายปลีก และ F_t ขายส่ง

1.2 F_t ขายปลีก เป็น F_t ที่ กฟน. และ กฟภ. เรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภท และ กฟผ. เรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าที่เป็นลูกค้าตรงของ กฟผ. และอื่น ๆ

1.3 F_t ขายส่ง เป็น F_t ที่ กฟผ. เรียกเก็บจาก กฟน. และ กฟภ.

1.4 F_t จะคำนวณเป็นค่าเฉลี่ย 4 เดือนและปรับเปลี่ยนทุก ๆ 4 เดือน โดยเรียกเก็บในใบเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าและแสดงในใบเสร็จรับเงินค่าไฟฟ้าเป็นประจาทุกเดือนเป็นรายการพิเศษ

1.5 F_t เป็นอัตราต่อหน่วยการใช้พลังงานไฟฟ้า และเป็นค่าที่ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. หลักการคำนวณค่า F_t

ค่า F_t ขายปลีก คำนวณจากค่าใช้จ่ายในด้านค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าของ กฟผ. และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐในงวด 4 เดือนข้างหน้า (งวดปัจจุบัน) เทียบกับ ค่าใช้จ่ายที่ใช้คำนวณในค่าไฟฟ้าฐานรวมกับ ค่า F_t ที่เกิดขึ้นจริงต่างจากที่เรียกเก็บ สะสมในงวด 4 เดือนที่ผ่านมา (AF) หารด้วยประมาณการหน่วยขายปลีกในงวดปัจจุบัน

ค่า F_t ขายส่งให้ กฟน. และ กฟภ. Ft ขายส่งให้ กฟน. คำนวณจากค่า F_t ขายปลีกคูณประมาณการหน่วยขายปลีก ที่ กฟน. ขายให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าในงวดปัจจุบัน หักด้วยส่วนต่างของประมาณการกับค่าฐานของค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐของ กฟน. หารด้วยประมาณการหน่วยขายส่งที่ กฟผ. ขายให้ กฟน. สำหรับ F_t ขายส่งให้ กฟภ. ก็คำนวณในทำนองเดียวกัน

[5] การไฟฟ้านครหลวง. (30 กรกฎาคม 2555). **สูตรการคำนวณค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft)**. สืบค้น 22 พฤศจิกายน 2566 จาก https://www.mea.or.th/our-services/tariff-calculation/ft/d2VkvHaj8

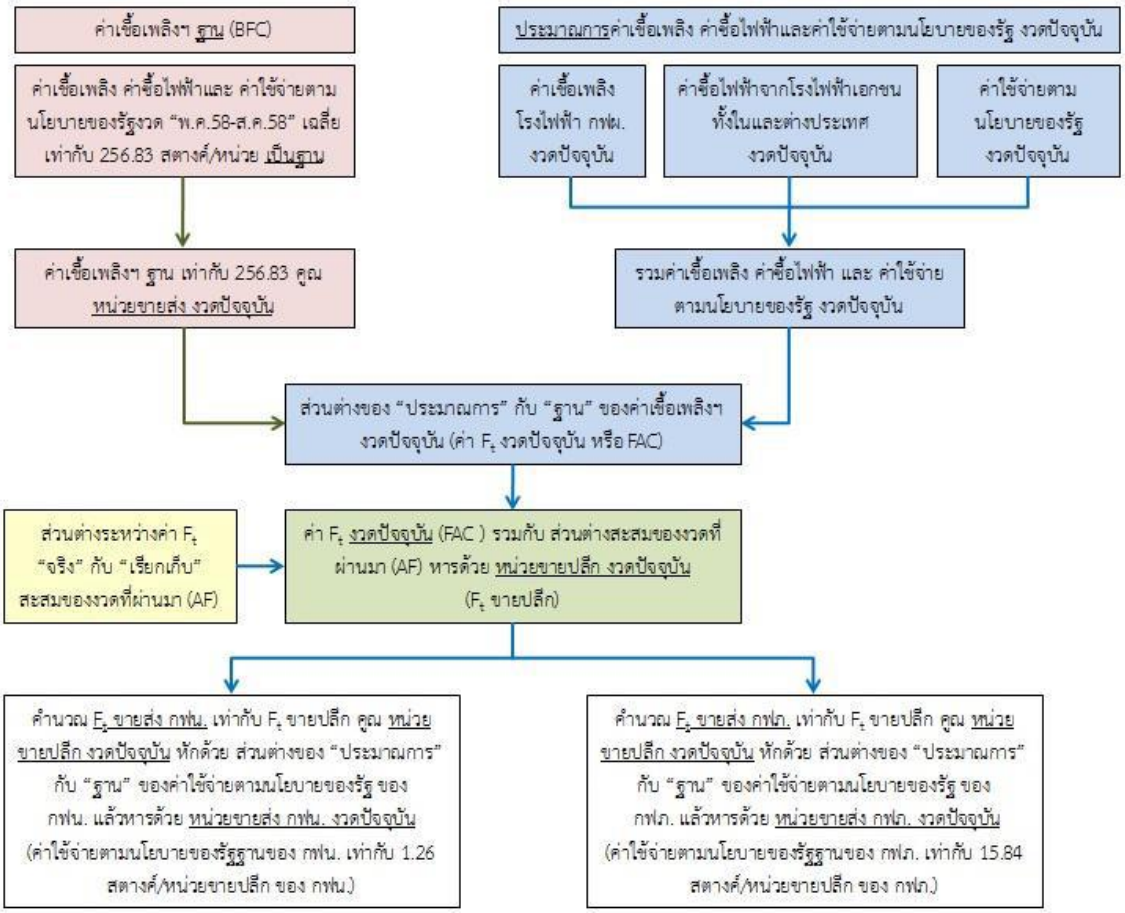

ภาพที่ 3 รูปแสดงหลักการคำนวณค่า F_t

ที่มา : สูตรการคำนวณค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft), โดย การไฟฟ้านครหลวง, 30 กรกฎาคม 2555. สืบค้นจาก https://www.mea.or.th/our-services/tariff-alculation/ft/d2VkvHaj8

3. องค์ประกอบของค่า F_t

3.1 ค่าเชื้อเพลิงฐาน (Base Fuel Cost : BFC) คำนวณจากค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าของ กฟผ. และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ที่สอดคล้องกับค่า Ft ขายปลีก ในงวดเดือนพฤษภาคม 2558-สิงหาคม 2558 ที่รวมไว้ในค่าไฟฟ้าฐานจำนวน 49.61 สตางค์/หน่วยขายปลีกBFC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 256.83สตางค์/หน่วยขายส่ง คูณ ประมาณการหน่วยขายส่งในงวดปัจจุบัน

สำหรับราคาเชื้อเพลิงเฉลี่ยในงวดเดือนพฤษภาคม 2558-สิงหาคม 2558 มีค่าดังนี้

น้ำมันเตา	15.20	บาท/ลิตร
น้ำมันดีเซล	25.86	บาท/ลิตร
ก๊าซธรรมชาติอ่าวไทยและพม่า	297.36	บาท/ล้านบีทียู
JDA	273.63	บาท/ล้านบีทียู
น้ำพองและภูฮ่อม	166.75	บาท/ล้านบีทียู
ลานกระบือ	47.85	บาท/ล้านบีทียู
ถ่านหินนำเข้า	2,825.70	บาท/ตัน
ลิกไนต์	569.70	บาท/ตัน

3.2 ประมาณการค่าเชื้อเพลิงโรงไฟฟ้าของ กฟผ. ประกอบด้วยประมาณการค่าเชื้อเพลิงน้ำมันเตา น้ำมันดีเซลก๊าซธรรมชาติลิกไนต์ รวมทั้งค่าใช้จ่ายน้ำมันปาล์มดิบเทียบเท่าการใช้น้ำมันเตาจากการใช้น้ำมันปาล์มดิบในการผลิตไฟฟ้าตามนโยบายของรัฐและอื่น ๆ เป็นต้น

3.3 ประมาณการค่าซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนของ กฟผ. ประกอบด้วย ประมาณการค่าซื้อไฟฟ้าจากการบริษัทในเครือ กฟผ. ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระรายใหญ่ (Independent Power Producers : IPPs) ผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (Small Power Producers : SPPs) และค่าซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย และอื่น ๆ) รวมทั้งค่าซื้อไฟฟ้าในรูปแบบอื่น ๆ ค่าซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าแต่ละรายประกอบด้วยส่วนของ 1) ค่าความพร้อมจ่าย (Availability Payments : AP) 2) ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payments : EP) และ 3) ค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ (Policy Expense : PE) ในส่วนของโรงไฟฟ้าเอกชน

3.4 ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ (Policy Expense : PE) ประกอบด้วย

1) เงินส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้า ที่ กฟน. กฟภ. จ่ายให้กับผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กมาก (Very Small Power Producers : VSPPs) และที่ กฟผ. จ่ายให้กับโครงการผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (Small Power Producers : SPPs) ตามมติ กพช. ครั้งที่ 5/2549 (ครั้งที่ 108) เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2549 และมติคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) ครั้งที่ 6/2549 (ครั้งที่ 17) เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2549

2) เงินนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าเพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าตามมติ กพช. ครั้งที่ 4/2550 (ครั้งที่ 113) เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2550

3) ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการรับซื้อไฟฟ้าของ กฟน. กฟภ.ที่เกิดขึ้นจากโครงการพลังงานแสงอาทิตย์ที่ติดตั้งบนหลังคา โครงการพลังงานแสงอาทิตย์ชุมชนและการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในรูปแบบ Feed-in Tariff ที่ต่างจากค่าซื้อไฟฟ้าเฉลี่ยจาก กฟผ. ตามมติ กพช. ครั้งที่ 2/2556 (ครั้งที่ 145) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 มติ กพช.ครั้งที่ 1/2557 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2557 และมติ กพช. ครั้งที่ 2/2558 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2558

4) ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการใช้น้ำมันปาล์มดิบในการผลิตไฟฟ้าเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามมติ กพช. ครั้งที่ 2/2556 (ครั้งที่ 145) เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2556 และมติ กพช. ครั้งที่ 3/2558 เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม 2558

5) ค่าใช้จ่ายของการไฟฟ้าตามมาตรา 97 (4) เพื่อการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีที่ใช้ในการประกอบกิจการไฟฟ้าที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ในอัตรา 0.0050 บาท/หน่วย และตามมาตรา 97 (5) เพื่อส่งเสริมสังคมและประชาชนให้มีความรู้ ความตระหนัก และมีส่วนร่วมทางด้านไฟฟ้า ในอัตรา 0.0020 บาท/หน่วย ตามมติ กกพ. เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2558

6) ค่าใช้จ่ายมาตรการ Demand Response เพื่อส่งเสริมการลดการใช้ไฟฟ้าตามหลักเกณฑ์ที่ กกพ. กำหนด

7) ค่าใช้จ่ายตามนโยบายอื่นของภาครัฐเช่น การส่งเสริมการลงทุนในโรงไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา และการให้ กฟผ. เพิ่มสัดส่วนการรับน้ำมันปาล์มดิบมาผสมเพิ่มเติมที่จังหวัดกระบี่ เป็นต้น

3.5 Fuel Adjustment Cost : FAC คำนวณจาก ส่วนต่างระหว่าง “ประมาณการค่าใช้จ่ายในด้านเชื้อเพลิงฯ” (Estimated Fuel Cost : EFC) ตามข้อ 3.2-3.4 กับ “ค่าเชื้อเพลิงฐาน” ตามข้อ 3.1

ในงวดปัจจุบัน หารด้วยประมาณการหน่วยขายปลีกรวม 4 เดือนในงวดปัจจุบันได้อัตราค่า FAC เฉลี่ยต่อหน่วยขายปลีก ซึ่งจะเทียบเท่ากับค่า F_t ขายปลีก ในกรณีที่ยอดยกมาจากที่งวดที่ผ่านมาเป็นศูนย์

3.6 ยอดสะสมยกมาจากงวดที่ผ่านมา (Accumulate Factor : AF) คือ ส่วนต่างระหว่าง “ค่า F_t ที่เกิดขึ้นจริง”กับ“ค่า F_t เรียกเก็บ”สะสมของงวดที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะมีค่า“เป็นบวก” คือ เก็บเงินค่า Ft จริง เกินกว่าค่า Ft เรียกเก็บ หรือมีค่า“เป็นลบ” คือ เก็บเงินค่า F_t ที่เกิดขึ้นจริงต่ากว่าค่า F_t เรียกเก็บ

3.7 F_t ขายปลีก สำหรับงวดปัจจุบันคำนวณจากผลรวมของ “FAC งวดปัจจุบัน” ตามข้อ 3.5 รวมกับ “ยอดสะสมยกมาจากงวดที่ผ่านมา” ตามข้อ 3.6 หารด้วย ประมาณการหน่วยขายปลีกงวดปัจจุบันจะได้อัตราค่า Ft ขายปลีกเฉลี่ย สำหรับเรียกเก็บในอัตราเท่ากันตลอดทั้งงวด 4 เดือนเป็นอัตราที่เสนอขออนุมัติให้เรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภทมีหน่วยเป็น สตางค์/หน่วยขายปลีก

3.8 F_t ขายส่งประกอบด้วย F_t ขายส่ง กฟน. และ F_t ขายส่ง กฟภ. โดย F_t ขายส่ง กฟน. คำนวณจาก F_t ขายปลีก คูณด้วยประมาณการหน่วยขายปลีกงวดปัจจุบันที่ กฟน. ขายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า หักเงินค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐในส่วนของ กฟน. หารด้วย หน่วยขายส่งที่ กฟผ. ขายให้กฟน. งวดปัจจุบัน อัตรานี้ใช้สำหรับ กฟผ. เรียกเก็บจาก กฟน. เท่านั้น มีหน่วยเป็น สตางค์/หน่วยขายส่ง สำหรับ Ft ขายส่ง กฟภ. ก็คำนวณในทำนองเดียวกัน

4. สูตรการคำนวณค่า Ft จากหลักการตามข้อ 2 สามารถสรุปเป็นสูตร F_t ได้ดังนี้

4.1 $\dfrac{F_t \text{ ขายปลีก}}{EU} = FAC + AF$

โดย FAC คือ ส่วนต่างระหว่างประมาณการค่าเชื้อเพลิงค่าซื้อไฟฟ้าของ กฟผ. และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ (EFC) กับ ค่าเชื้อเพลิงฯ ฐาน (BFC) ในงวดปัจจุบัน มีหน่วยเป็นบาท

AF คือ ส่วนต่างของเงินค่า F_t จริง และเงินค่า F_t เรียกเก็บ สะสมยกมาจากงวดที่ผ่านมา(Accumulate Factor : AF) มีหน่วยเป็นบาท

EU คือ ประมาณการหน่วยขายปลีกที่ กฟน. กฟภ. ขายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า (ไม่รวมหน่วยที่ซื้อมาจาก VSPP มาขายปลีก) และ กฟผ.ขายให้ลูกค้าตรงในงวดปัจจุบันมีหน่วยเป็นหน่วย (กิโลวัตต์-ชั่วโมง หรือ kilowatt-hour เรียกย่อเป็น kWh หรือ หน่วย)

4.2 $FAC = EFC - BFC * ES$

โดย EFC คือ ประมาณการค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าของ กฟผ. และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ (Estimated Fuel Cost : EFC) ในงวดปัจจุบันรวม 4 เดือนมีหน่วยเป็นบาท

BFC คือ อัตราค่าเชื้อเพลิงฐาน (Base Fuel Cost : BFC) เป็นอัตราค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าของ กฟผ. และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ในงวดพฤษภาคม 2558–สิงหาคม 2558 ที่สอดคล้องกับค่า Ft ขายปลีกในงวดเดือนพฤษภาคม 2558-สิงหาคม 2558ที่รวมไว้ในค่าไฟฟ้าฐาน จำนวน 49.61 สตางค์/หน่วยขายปลีก BFC เฉลี่ยเท่ากับ 256.83 สตางค์/หน่วยขายส่ง

ES คือ ประมาณการหน่วยจำหน่ายที่ กฟผ.ขายส่งให้กฟน.กฟภ. และลูกค้าตรง ในงวดปัจจุบัน มีหน่วยเป็นหน่วย

4.3 EFC = Fuel +Purchase + PE

โดย Fuel คือ ประมาณการค่าเชื้อเพลิงของ กฟผ. ในงวดปัจจุบัน มีหน่วยเป็นบาท

Purchase คือ ประมาณการค่าซื้อไฟฟ้าของ กฟผ. ในงวดปัจจุบัน มีหน่วยเป็นบาท

PE คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ในงวดปัจจุบัน มีหน่วยเป็นบาท

4.4 Fuel = $\sum (P_{it} * Q_{it})$

โดย P_{it} คือ ประมาณการราคาเชื้อเพลิงชนิดที่ I ในเดือน t มีหน่วยเป็น บาท/ลิตร บาท/ล้านบีทียูหรือ บาท/ตัน แล้วแต่ชนิดของเชื้อเพลิง

Q_{it} คือ ประมาณการปริมาณการใช้เชื้อเพลิงชนิดที่ i ในเดือน t มีหน่วยเป็นลิตรล้านบีทียูหรือตัน แล้วแต่ชนิดของเชื้อเพลิง

4.5 Purchase = $\sum [(AP_{jt})+(EP_{jt})]$

โดย AP_{jt} คือ ประมาณการค่าความพร้อมจ่ายไฟฟ้าของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายที่ j มีหน่วยเป็นบาท

EP_{jt} คือ ประมาณการค่าพลังงานไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน รวมทั้งค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐของผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชนรายที่ j มีหน่วยเป็นบาท

$PE = PE_{EGAT} + PE_{MEA, PEA}$

4.6 $PE_{EGAT} = \sum(SPP\ Adder_{kt}) + \sum[PDF97(3)_{kt}] + \sum[PDF97(4)_{kt}] + \sum[PDF97(5)_{kt}] + \sum(CPOa_t) + \sum(FiTa_{kt}) + etc.$

โดย PE_{EGAT} คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐของ กฟผ. มีหน่วยเป็นบาท

SPP $Adder_{kt}$ คือ ประมาณการเงินส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าจาก SPP ของ กฟผ. รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF97(3)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า (Power Development Fund : PDF) ตามมาตรา 97 (3) แห่ง พ.ร.บ. การประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 ของโรงไฟฟ้าของ กฟผ. รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF\ 97(4)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(4) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เพื่อการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีที่ใช้ในการประกอบกิจการไฟฟ้าที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยของ กฟผ. ที่จำหน่ายไฟฟ้าให้ลูกค้าตรงรายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF\ 97(5)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(5) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เพื่อส่งเสริมสังคมและประชาชนให้มีความรู้ ความตระหนัก และมีส่วนร่วมทางด้านไฟฟ้าของ กฟผ. ที่จำหน่ายไฟฟ้าให้ลูกค้าตรงรายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$CPOa_t$ คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการใช้น้ำมันปาล์มดิบ (Crude Palm Oil additional: CPOa) ในการผลิตไฟฟ้าในเดือน t มีหน่วยเป็น บาท

$FiTa_{kt}$ คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการรับซื้อไฟฟ้า (Feed in Tariff : FiT) ที่ต่างจากค่าซื้อไฟฟ้าเฉลี่ยจาก กฟผ. (FiT additional : FiTa) รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

Etc. คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐอื่นๆ (Etc.) มีหน่วยเป็นบาท

4.7 $PE_{MEA,PEA} = \sum[(VSPP\ Adder_{kt})] + \sum[PDF97(3)_{kt}] + \sum[PDF97(4)_{kt}] + \sum[PDF97(5)_{kt}] + \sum(FiTa_{kt}) + etc.$

โดย $PE_{MEA,PEA}$ คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐของ กฟน. และ กฟภ. มีหน่วยเป็นบาท

$VSPPAdder_{kt}$ คือ ประมาณการเงินส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าจาก VSPP ของ กฟน. หรือ กฟภ. รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF97(3)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า (Power Development Fund : PDF) ตามมาตรา 97 (3) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 ส่วนที่รับซื้อไฟฟ้าจาก VSPP ของ กฟน. หรือ กฟภ. และเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ของโรงไฟฟ้าของ กฟน. และ กฟภ.รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF\ 97(4)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(4) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เพื่อการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีที่ใช้ในการประกอบกิจการไฟฟ้าที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยของกฟน./กฟภ. ที่จำหน่ายไฟฟ้าให้รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF\ 97(5)_{kt}$ คือ ประมาณการการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(5) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เพื่อส่งเสริมสังคมและประชาชนให้มีความรู้ความตระหนัก และมีส่วนร่วมทางด้านไฟฟ้าของ กฟน./กฟภ. ที่จำหน่ายไฟฟ้าให้รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$FiTa_{kt}$ คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการรับซื้อไฟฟ้า (Feed in Tariff; FiT) ที่ต่างจากค่าซื้อไฟฟ้าเฉลี่ยจาก กฟผ.ของ กฟน. หรือ กฟภ. (FiT additional : FiTa) รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

Etc. คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐอื่นๆ (Etc.) มีหน่วยเป็นบาท

4.8 Accumulated Factor : AF

AF = เงินค่า F_t จริงงวดที่ผ่านมา –[F_tขายปลีกงวดที่ผ่านมา * EU งวดที่ผ่านมา]

โดย เงินค่า F_t จริงงวดที่ผ่านมา คำนวณจากค่าซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าเอกชน และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ที่เกิดขึ้นจริง (Actual Fuel Cost : AFC) ทั้งหมด หักด้วยค่าเชื้อเพลิงฯ ฐาน ในงวดที่ผ่านมารวม 4 เดือน รวมกับค่า AF ในงวดก่อนงวดที่ผ่านมา มีหน่วยเป็นบาท

F_t ขายปลีกงวดที่ผ่านมา เท่ากับ อัตราค่า F_t ที่อนุมัติให้ใช้เรียกเก็บในงวดที่ผ่านมา มีหน่วยเป็นบาท/หน่วย

EU งวดที่ผ่านมา เท่ากับ หน่วยขายปลีกที่ กฟน. กฟภ. ขายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า และ กฟผ. ขายให้ลูกค้าตรงที่เกิดขึ้นจริง ในงวดที่ผ่านมารวม 4 เดือนมีหน่วยเป็นหน่วย

4.9 F_t ขายส่ง กฟน.

กำหนดให้ F_t ขายส่ง กฟน. $= \dfrac{F_t\text{ขายปลีก X } EU_{MEA}\text{-}[(EPE_{MEA} - BPE_{MEA})X\ EU_{MEA}]}{ES_{MEA}}$

โดย EU_{MEA} คือ ประมาณการหน่วยจำหน่ายที่ กฟน. ขายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า งวดปัจจุบัน (หน่วย)

EPE_{MEA} คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ในส่วนของ กฟน. งวดปัจจุบัน (บาท/หน่วย)

BPE_{MEA} คือ อัตราค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐที่กำหนดเป็นฐาน (Base Policy Expense) ในส่วนของ กฟน. งวดเดือนพฤษภาคม 2558-สิงหาคม 2558 ที่สอดคล้องกับค่า Ft ขายปลีกในงวดเดือนพฤษภาคม 2558-สิงหาคม 2558 ที่รวมไว้ในค่าไฟฟ้าฐาน จำนวน 49.61 สตางค์/หน่วยขายปลีก เฉลี่ยเท่ากับ 1.26 สตางค์/หน่วย จำหน่ายที่ กฟน. ขายให้กับผู้ใช้ไฟฟ้า

ES_{MEA} คือ ประมาณการหน่วยจำหน่ายที่ กฟผ. ขายให้ กฟน.งวดปัจจุบัน (หน่วย)

4.10 F_t ขายส่ง กฟภ.

$$\text{กำหนดให้ } F_t \text{ ขายส่ง กฟภ.} = \frac{F_t\text{ขายปลีก X } EU_{PEA}\text{-}[(EPE_{PEA} - BPE_{PEA}) \text{ X } EU_{PEA}]}{ES_{PEA}}$$

โดย EU_{PEA} คือ ประมาณการหน่วยจำหน่ายที่ กฟภ. ขายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า งวดปัจจุบัน (หน่วย)

PE_{PEA} คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ในส่วนของ กฟภ.งวดปัจจุบัน (บาท)

BPE_{PEA} คือ อัตราค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐที่กำหนดเป็นฐาน (Base Policy Expense) ในส่วนของ กฟภ. งวดเดือนพฤษภาคม 2558 – สิงหาคม 2558 ที่สอดคล้องกับค่า Ft ขายปลีกในงวดเดือนพฤษภาคม 2558-สิงหาคม 2558 ที่รวมไว้ในค่าไฟฟ้าฐาน จำนวน 49.61 สตางค์/หน่วยขายปลีก เฉลี่ยเท่ากับ 15.84 สตางค์/หน่วย จำหน่ายที่ กฟภ. ขายให้กับผู้ใช้ไฟฟ้า

ES_{PEA} คือ ประมาณการหน่วยจำหน่ายที่ กฟผ. ขายให้ กฟภ.งวดปัจจุบัน (หน่วย)

4.11 $$EPE_{MEA,PEA} = \frac{\sum[VSPP\ Adder_{kt})] + \sum[PDF97(3)_{kt}] + \sum[PDF97(4)_{kt}] + \sum[PDF97(5)_{kt}] + \sum[FiTa_{kt}] + etc.}{\sum EU_{kt}}$$

โดย $EPE_{MEA,PEA}$ คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐของ กฟน. หรือ กฟภ. งวดปัจจุบัน มีหน่วยเป็น บาท/หน่วย

$VSPPAdder_{kt}$ คือ ประมาณการเงินส่วนเพิ่มราคารับซื้อไฟฟ้าจาก VSPP ของ กฟน. หรือ กฟภ. รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF97(3)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้า (Power Development Fund : PDF) ตามมาตรา 97 (3) แห่ง พ.ร.บ. การประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 ส่วนที่รับซื้อไฟฟ้าจาก VSPP ของ กฟน. หรือ กฟภ. และเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าของ กฟน. และ กฟภ.รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF97(4)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(4) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เพื่อการส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและเทคโนโลยีที่ใช้ในการประกอบกิจการไฟฟ้าที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยของ กฟน./กฟภ. ที่จำหน่ายไฟฟ้าให้รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$PDF97(5)_{kt}$ คือ ประมาณการเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(5) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550 เพื่อส่งเสริมสังคมและประชาชนให้มีความรู้ ความตระหนัก และมีส่วนร่วมทางด้านไฟฟ้าของ กฟน./กฟภ. ที่จำหน่ายไฟฟ้าให้รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

$FiTa_{kt}$ คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นในการรับซื้อไฟฟ้า (Feed in Tariff; FiT) ที่ต่างจากค่าซื้อไฟฟ้าเฉลี่ยจาก กฟผ.ของ กฟน. หรือ กฟภ. (FiT additional : FiTa) รายที่ k ในเดือน t มีหน่วยเป็นบาท

Etc. คือ ประมาณการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐอื่นๆ (Etc.) เช่น ค่าใช้จ่ายตามมาตรการ Demand Response เป็นต้น มีหน่วยเป็นบาท

EU_{kt} คือ ประมาณการหน่วยจำหน่ายที่ กฟน. หรือ กฟภ. รายที่ k ขายให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าในเดือนที่ t มีหน่วยเป็นหน่วย

สถิติอัตราค่าไฟฟ้า

ตารางที่ 2 อัตราค่าไฟฟ้าของประเทศในอาเซียน

หน่วย : บาท/กิโลวัตต์ชั่วโมง

ลำดับ	ประเทศ	ค่าไฟฟ้าครัวเรือน	ค่าไฟฟ้าอุตสาหกรรม
1.	ลาว	1.018	-
2.	เมียนมา	1.020	2.777
3.	มาเลเซีย	1.684	4.633
4.	เวียดนาม	2.791	2.638
5.	อินโดนีเซีย	3.274	2.526
6.	ไทย	4.840	4.851
7.	กัมพูชา	5.280	-
8.	ฟิลิปปินส์	7.163	5.560
9.	สิงคโปร์	7.807	11.104

หมายเหตุ: 1) ประเทศบรูไน ไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่มา

2) รวบรวมจากเว็บไซต์ GlobalPetrolPrices.com สืบค้น วันที่ 20 มกราคม 2567 จาก https://www.globalpetrolprices.com/electricity_prices/

ตารางที่ 3 ประเทศที่มีอัตราค่าไฟฟ้าครัวเรือนสูงสุด 10 อันดับแรก

หน่วย : บาท/กิโลวัตต์ชั่วโมง

ลำดับ	ประเทศ	ค่าไฟฟ้าครัวเรือน
1.	Liechtenstein	18.904
2.	Ireland	18.214
3.	Austria	16.597
4.	UK	15.836
5.	Italy	15.249
6.	Cayman Islands	14.961
7.	Bermuda	14.800
8.	Belgium	14.710
9.	Bahamas	14.338
10.	Germany	14.132

หมายเหตุ : รวบรวมจากเว็บไซต์ GlobalPetrolPrices.com สืบค้น วันที่ 20 มกราคม 2567 จาก https://www.globalpetrolprices.com/electricity_prices/

ตารางที่ 4 ประเทศที่มีอัตราค่าไฟฟ้าอุตสาหกรรมสูงสุด 10 อันดับแรก

หน่วย : บาท/กิโลวัตต์ชั่วโมง

ลำดับ	ประเทศ	ค่าไฟฟ้าอุตสาหกรรม
1.	Italy	20.602
2.	Poland	18.325
3.	Slovakia	14.594
4.	UK	14.584
5.	Bahamas	14.055
6.	Cayman Islands	13.601
7.	Liechtenstein	13.398
8.	Austria	12.785
9.	Aruba	12.042
10.	Cyprus	11.360

หมายเหตุ : รวบรวมจากเว็บไซต์ GlobalPetrolPrices.com สืบค้น วันที่ 20 มกราคม 2567 จาก https://www.globalpetrolprices.com/electricity_prices/

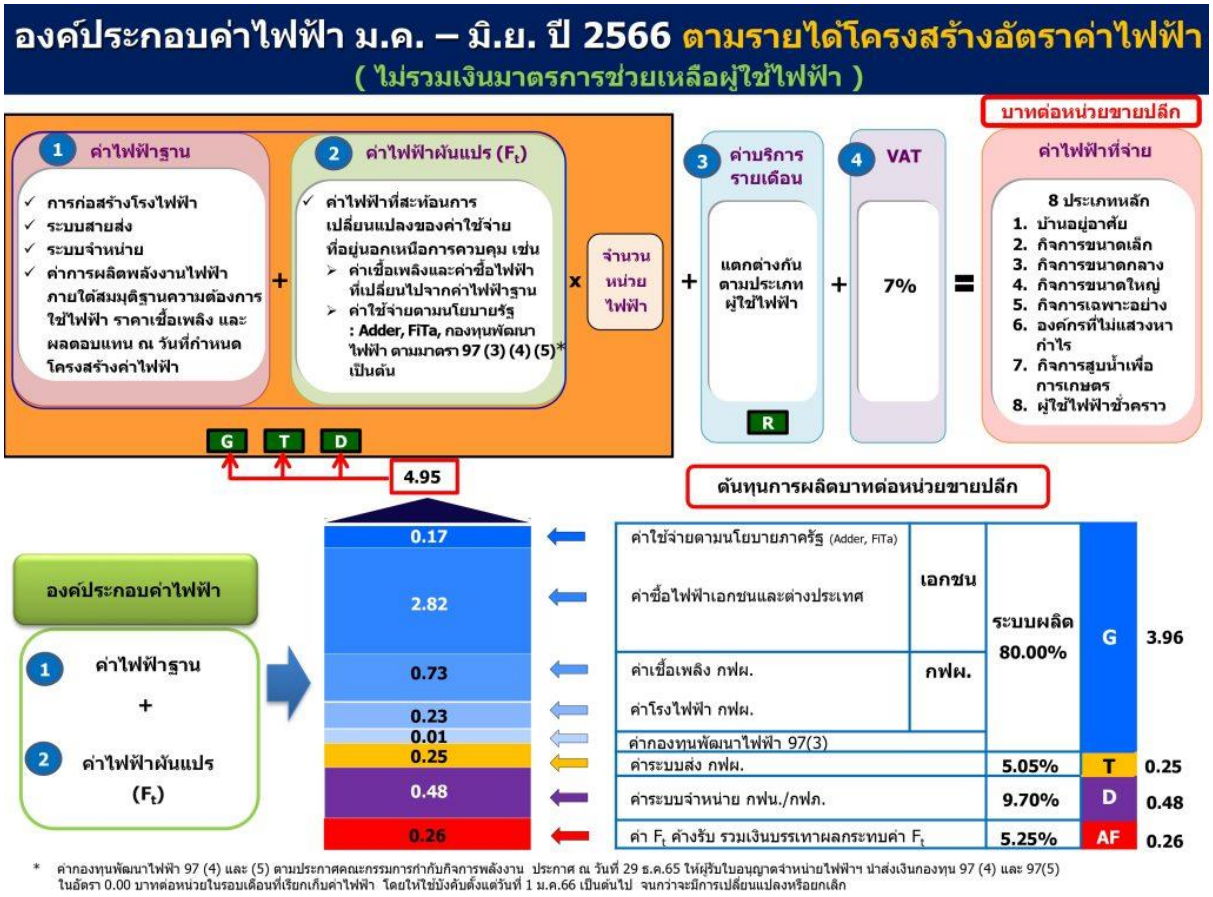

ภาพที่ 4 องค์ประกอบค่าไฟฟ้า

ที่มา: อัตราค่าไฟฟ้า, โดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิต, ม.ป.ป., สืบค้นจาก https://www.egat.co.th/home/egat-price/

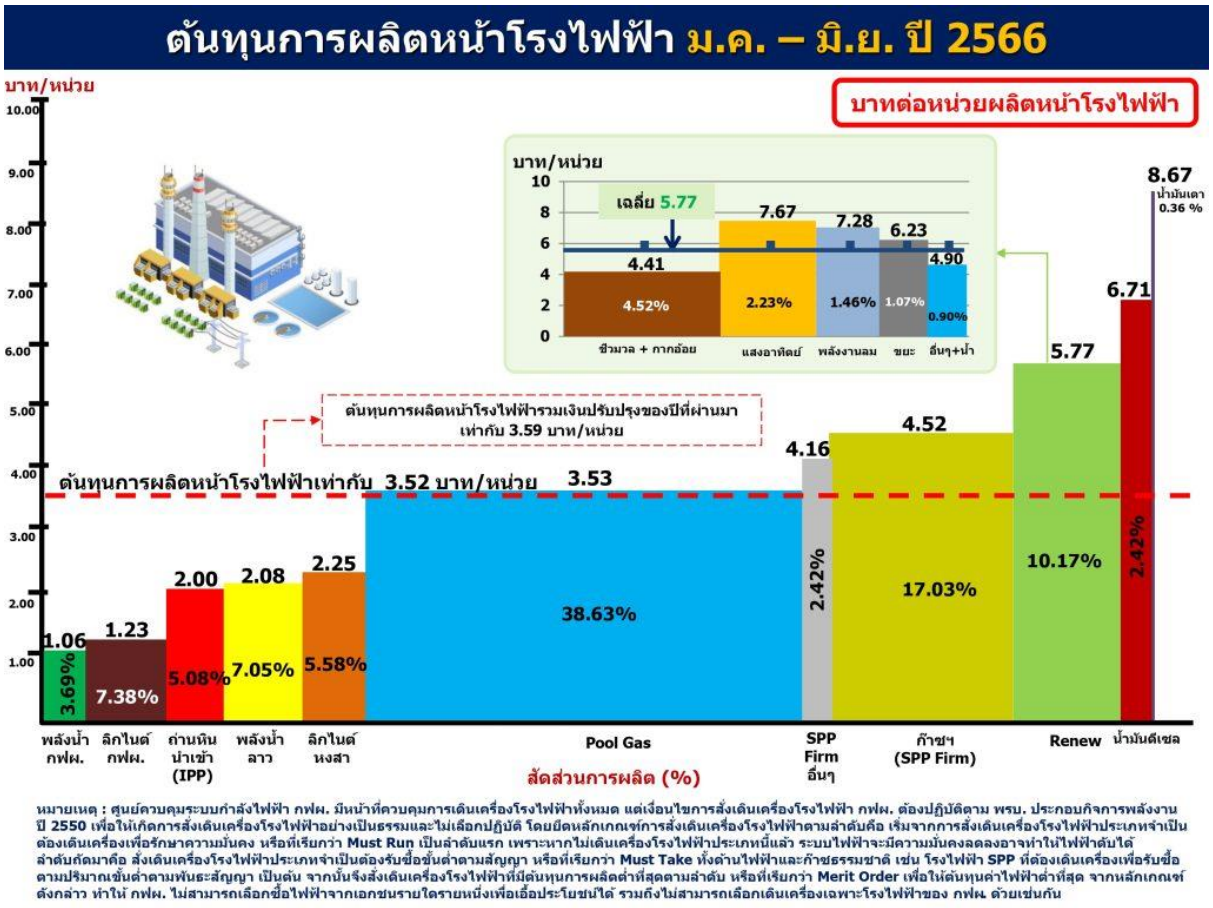

หมายเหตุ : ศูนย์ควบคุมระบบกำลังไฟฟ้า กฟผ. มีหน้าที่ควบคุมการเดินเครื่องโรงไฟฟ้าทั้งหมด แต่เงื่อนไขการสั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้า กฟผ. ต้องปฏิบัติตาม พรบ. ประกอบกิจการพลังงาน ปี 2550 เพื่อให้เกิดการสั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้าอย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ โดยยึดหลักเกณฑ์การสั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้าตามลำดับคือ เริ่มจากการสั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้าประเภทจำเป็นต้องเดินเครื่องเพื่อรักษาความมั่นคง หรือที่เรียกว่า **Must Run** เป็นลำดับแรก เพราะหากไม่เดินเครื่องโรงไฟฟ้าประเภทนี้แล้ว ระบบไฟฟ้าจะมีความมั่นคงลดลงอาจทำให้ไฟฟ้าดับได้ ลำดับถัดมาคือ สั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้าประเภทจำเป็นต้องรับซื้อขั้นต่ำตามสัญญา หรือที่เรียกว่า **Must Take** ทั้งด้านไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ เช่น โรงไฟฟ้า **SPP** ที่ต้องเดินเครื่องเพื่อรับซื้อตามปริมาณขั้นต่ำตามพันธะสัญญา เป็นต้น จากนั้นจึงสั่งเดินเครื่องโรงไฟฟ้าที่มีต้นทุนการผลิตต่ำที่สุดตามลำดับ หรือที่เรียกว่า **Merit Order** เพื่อให้ต้นทุนค่าไฟฟ้าต่ำที่สุด จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ทำให้ กฟผ. ไม่สามารถเลือกซื้อไฟฟ้าจากเอกชนรายใดรายหนึ่งเพื่อเอื้อประโยชน์ได้ รวมถึงไม่สามารถเลือกเดินเครื่องเฉพาะโรงไฟฟ้าของ กฟผ. ด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 5 ต้นทุนการผลิตหน้าโรงไฟฟ้า

ที่มา: อัตราค่าไฟฟ้า, โดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิต, ม.ป.ป., สืบค้นจาก https://www.egat.co.th/home/egat-price/

ภาพที่ 6 ค่าไฟฟ้าขายปลีกแยกตามประเภทลูกค้า

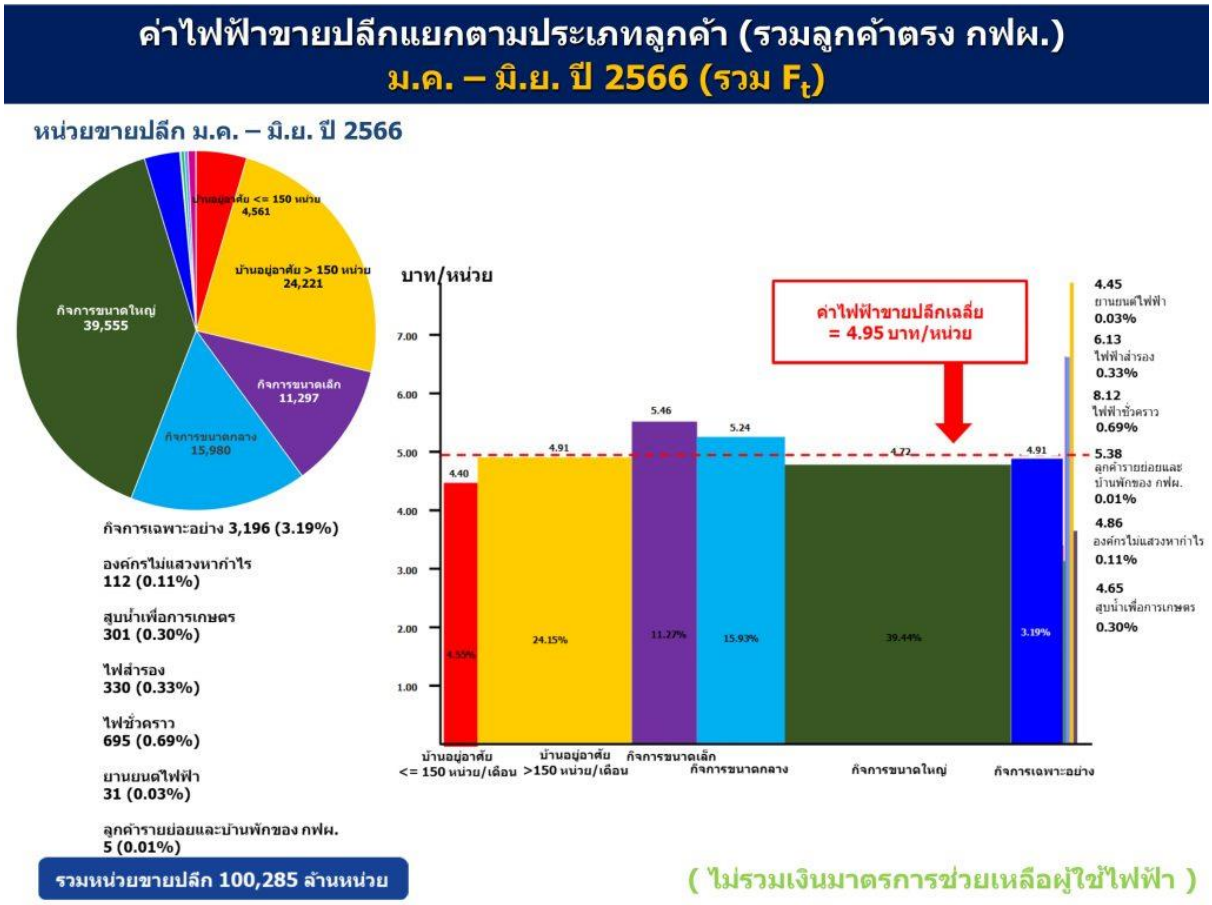

ที่มา: อัตราค่าไฟฟ้า, โดย การไฟฟ้าฝ่ายผลิต, ม.ป.ป., สืบค้นจาก https://www.egat.co.th/home/egat-price/

มาตรการและเงินอุดหนุนที่ช่วยลดค่าไฟฟ้าที่ผ่านมา[6]

สำนักงานกำกับกิจการพลังงาน (กกพ). ได้ออกมาตรการค่าไฟฟ้าช่วยเหลือประชาชนตามนโยบายของภาครัฐ ตลอดจนออกมาตรการยกเว้นการเรียกเก็บอัตราค่าไฟฟ้าต่ำสุด (Minimum Charge) ช่วยเหลือผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทที่ 3-7 รวมเป็นวงเงินที่ใช้ดำเนินการทั้งสิ้น 55,426.23 ล้านบาท และออกมาตรการคืนเงินประกันการใช้ไฟฟ้าโดยมีวงเงินที่ใช้ดำเนินการทั้งสิ้น 15,414 ล้านบาท (ข้อมูล ณ 26 เมษายน 2565)

1. ปี พ.ศ. 2563 (เดือนมีนาคม-ธันวาคม 2563) สำนักงาน กกพ. ออกมาตรการ 5 มาตรการรวมวงเงินที่ได้ดำเนินการ จำนวน 26,698.84 ล้านบาท ได้แก่ (1) มาตรการขยายเวลาชำระค่าไฟฟ้า (2) มาตรการลดค่าไฟฟ้าร้อยละ 3 ให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าทุกกลุ่มเป็นเวลา 3 เดือน (เมษายน-มิถุนายน 2563) (3) มาตรการค่าไฟฟ้าฟรีสำหรับบ้านอยู่อาศัยที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 150 หน่วย (เมษายน-มิถุนายน 2563) (4) มาตรการลดค่าไฟฟ้าสำหรับบ้านอยู่อาศัย

[6] คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน. (ม.ป.ป.). **มาตรการและเงินอุดหนุนที่ช่วยลดค่าไฟฟ้าที่ผ่านมา**. สืบค้น 20 มกราคม 2567 จาก https://www.erc.or.th/web-upload/200xf869baf82be74c18cc110e974eea8d5c/filecenter/ assets/img/Energy%20Stats%207%20Tabs/Summaryreliefmeasures.pdf

ที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 150 หน่วย เป็นเวลา 3 เดือน (มีนาคม-พฤษภาคม 2563) และ (5) มาตรการยกเว้นการเรียกเก็บค่าไฟฟ้าขั้นต่ำ (Minimum Charge) ให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม (เมษายน-ธันวาคม 2563)

2. ปี พ.ศ. 2564 (เดือนมกราคม-สิงหาคม 2564) สำนักงาน กกพ. ออกมาตรการช่วยเหลือค่าไฟฟ้าตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 3 ครั้ง และมาตรการยกเว้น Minimum Charge ตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม 2564 รวมวงเงินรวมที่ได้ดำเนินการ จำนวน 28,727.39 ล้านบาท

1) การดำเนินงานตามมาตรการในระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2564 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2564 เป็นเงินจำนวน 7,309.67 ล้านบาท (กฟน. และ กฟภ. จำนวน 7,296.33 ล้านบาท กฟผ. จำนวน 0.73 ล้านบาท และกิจการสวัสดิการฯ จำนวน 12.61 ล้านบาท) จากกรอบงบประมาณรวม 8,802 ล้านบาท โดยให้ กฟน. และ กฟภ. ขอรับงบประมาณจากภาครัฐภายใต้กรอบงบประมาณไม่เกิน 5,802 ล้านบาท และให้ กกพ. พิจารณาใช้เงินเรียกคืนฐานะการเงินของการไฟฟ้าปี 2563 ประมาณ 3,000 ล้านบาท สรุปมาตรการ ดังนี้

(1.1) ค่าไฟฟ้าฟรี 90 หน่วยแรก สำหรับบ้านอยู่อาศัยขนาดเล็กที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 150 หน่วยต่อเดือน จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 10.80 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 3,686.49 ล้านบาท

(1.2) ส่วนลดค่าไฟฟ้าสำหรับสำหรับบ้านอยู่อาศัยขนาดใหญ่ที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 150 หน่วยต่อเดือน จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 7.89 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 2,943.78 ล้านบาท

(1.3) ค่าไฟฟ้าฟรี 50 หน่วยแรก สำหรับกิจการขนาดเล็ก (ไม่รวมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ) ซึ่งมีลักษณะประกอบกิจการร่วมกับการอยู่อาศัย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 1.70 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 679.40 ล้านบาท

2) การดำเนินงานตามมาตรการในระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2564 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2564 เป็นเงินจำนวน 7,926.34 ล้านบาท (กฟน. และ กฟภ. จำนวน 7,908.98 ล้านบาท กฟผ. จำนวน 0.98 ล้านบาท และกิจการสวัสดิการฯ จำนวน 16.38 ล้านบาท โดยให้ กฟน. และ กฟภ. ขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินจากงบประมาณภาครัฐ จำนวน 8,770 ล้านบาท และ กบง. ในการประชุมครั้งที่ 5/2564 (ครั้งที่ 27) เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2564 ได้เห็นชอบให้ กฟผ. พิจารณาให้ส่วนลดกับผู้ใช้ไฟฟ้ารายย่อยของ กฟผ. และกิจการไฟฟ้าสวัสดิการสัตหีบฯ ในวงเงินประมาณ 15.04 ล้านบาท

(2.1) ค่าไฟฟ้าฟรี 90 หน่วยแรก สำหรับบ้านอยู่อาศัยขนาดเล็กที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 150 หน่วยต่อเดือน จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 10.80 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 4,007.59 ล้านบาท

(2.2) ส่วนลดค่าไฟฟ้าสำหรับสำหรับบ้านอยู่อาศัยขนาดใหญ่ที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 150 หน่วยต่อเดือน จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 7.47 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 3,239.40 ล้านบาท

(2.3) ค่าไฟฟ้าฟรี 50 หน่วยแรก สำหรับกิจการขนาดเล็ก (ไม่รวมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ) ซึ่งมีลักษณะประกอบกิจการร่วมกับการอยู่อาศัย จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 1.71 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 684.35 ล้านบาท

3) การดำเนินงานตามมาตรการในระหว่างเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2564 ตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2564 เป็นเงินจำนวน 13,086.46 ล้านบาท (กฟน. และ กฟภ. จำนวน 13,055.20 ล้านบาท

กฟผ. จำนวน 1.52 ล้านบาท และกิจการไฟฟ้าสวัสดิการสัตหีบฯ จำนวน 29.74 ล้านบาท) โดยให้ กฟน. และ กฟภ. ขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินจากงบประมาณภาครัฐ จำนวน 11,805.72 ล้านบาท และ กบง. ในการประชุมครั้งที่ 7/2564 (ครั้งที่ 29) เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2564 ได้เห็นชอบให้ กฟผ. พิจารณาให้ส่วนลดกับลูกค้ารายย่อยของ กฟผ. และกิจการไฟฟ้าสวัสดิการฯ ในวงเงินประมาณ 12.60 ล้านบาท ดังนี้

(3.1) ค่าไฟฟ้าฟรี 90 หน่วยแรก สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าบ้านอยู่อาศัยที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 150 หน่วยต่อเดือน จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 9.87 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 3,570.59 ล้านบาท

(3.2) ส่วนลดค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าบ้านอยู่อาศัยที่ใช้ไฟฟ้าเกิน 150 หน่วยต่อเดือน จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 9.99 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 8,400.18 ล้านบาท

(3.3) ค่าไฟฟ้าฟรี 100 หน่วย สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทกิจการขนาดเล็ก (ไม่รวมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ) ซึ่งมีลักษณะเป็นการอยู่อาศัยร่วมกับการประกอบธุรกิจรายเล็กจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 1.72 ล้านราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 1,115.68 ล้านบาท

4) มาตรการยกเว้น Minimum Charge ตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม 2564 (ยกเว้นเดือนเมษายน) สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าประเภท 3-7 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าที่ได้รับการช่วยเหลือ 20,000 ราย จำนวนเงินที่ใช้ดำเนินการ 404.93 ล้านบาท

กกพ. ได้ออกมาตรการค่าไฟฟ้าช่วยเหลือประชาชนจากสภาวะกฤติราคาพลังงานโลกในปี พ.ศ. 2565 โดยการทยอยปรับค่า Ft เพิ่มขึ้นเพียงบางส่วน

(1) เดือน มกราคม-เมษายน 2565 กกพ. ร่วมกับกระทรวงพลังงานได้นำมีการบริหารจัดการต้นทุนเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าอย่างเต็มที่ โดยนำเงินบริหารจัดการค่า Ft และเรียกคืนเพื่อให้การไฟฟ้ามีฐานะการเงินตามเกณฑ์ที่กำหนด ปี 2563 รวม 5,129 ล้านบาท และเงินบริหารจัดการภาระ Take or Pay แหล่งก๊าซธรรมชาติเมียนมา จำนวน 13,511 ล้านบาท มาช่วยสนับสนุน ตลอดจนใช้กลไกการทยอยปรับราคาเพิ่มขึ้นเพื่อลดผลกระทบต่อผู้ใช้ไฟฟ้าร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นที่ต้องปรับขึ้นค่า Ft บางส่วน ในบิลค่าไฟฟ้างวดเดือน ม.ค.-เม.ย. 2565 เท่ากับ 16.71สตางค์ต่อหน่วย (จากผลการคำนวณที่ต้องปรับเพิ่มขึ้น 63.33 สตางค์ต่อหน่วย) โดยให้เรียกเก็บที่ 1.39 สตางค์ต่อหน่วย

(2) เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม 2565 กกพ. ได้ดำเนินการตามนโยบายของกระทรวงพลังงานและคำนึงถึงผลกระทบต่อการปรับค่า Ft ที่เพิ่มสูงขึ้น โดยมีมาตรการการบริหารจัดการต้นทุนเชื้อเพลิงให้ต่ำที่สุด ได้แก่ การรับซื้อไฟฟ้าพลังน้ำจาก สปป. ลาว โครงการโรงไฟฟ้าน้ำเทินก่อนวันเริ่มจ่ายไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ การรับซื้อไฟฟ้าพลังงานทดแทนเพิ่มเติมจากกลุ่มโรงไฟฟ้าที่มีความพร้อมจ่ายไฟฟ้า การปรับลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาเพื่อทำให้ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ผลิตไฟฟ้าอยู่ในราคาที่เหมาะสมและมาตรการการบริหารการเดินเครื่องโรงไฟฟ้าที่ใช้น้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาร่วมกับมาตรการการนำ "Energy Pool Price" มาใช้เพื่อเฉลี่ยต้นทุนเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้าให้เกิดความเป็นธรรม รวมทั้งแนวทางจากภาคนโยบายที่ให้ กฟผ. รับค่าใช้จ่ายเชื้อเพลิงในงวดที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดไว้ก่อน โดยยังคงมีความจำเป็นต้องทยอยปรับค่า Ft เพิ่มขึ้นบางส่วนเท่ากับ 23.38 สตางค์ต่อหน่วย (จากผลการคำนวณที่ต้องปรับเพิ่มขึ้น 128.52 สตางค์ต่อหน่วย) โดยให้เรียกเก็บค่า Ft ที่ 24.77 สตางค์ต่อหน่วย

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติในการบรรเทาผลกระทบต่อประชาชน สำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าบ้านอยู่อาศัยและกิจการขนาดเล็ก (ไม่รวมส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ) ที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 300 หน่วยต่อเดือน โดยมีการให้ส่วนลดค่า Ft เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2565 ในส่วนที่เพิ่มขึ้น 23.38 สตางค์ต่อหน่วย โดยใช้งบกลาง เงินสำรองฉุกเฉิน มาช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน ส่งผลให้ผู้ใช้ไฟฟ้ากลุ่มดังกล่าวยังคงจ่ายค่าไฟฟ้าต่อหน่วยเท่าเดิม

กกพ. ได้สนับสนุนนโยบายของภาครัฐเพื่อลดผลกระทบค่า Ft รอบเดือนกันยายน-ธันวาคม 2565 ต่อผู้ใช้ไฟฟ้า โดยให้สำนักงาน กกพ. จัดทำกรณีศึกษาและสนับสนุนข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการด้านนโยบายของภาครัฐ ได้แก่ การให้ส่วนลดค่าไฟฟ้าสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 300 หน่วย และผู้ใช้ไฟฟ้าในช่วง 301-500 หน่วย แบบขั้นบันได

ลักษณะการช่วยเหลือตามปริมาณการใช้ไฟฟ้าต่อเดือน	**ส่วนลดค่าไฟ Ft สำหรับเดือนกันยายน-ธันวาคม 2565 ให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าบ้านอยู่อาศัย**
ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 300 หน่วย	ให้ส่วนลดค่า Ft จำนวน 92.04 สตางค์ต่อหน่วย
ใช้ไฟฟ้า 301-350 หน่วย	ให้ส่วนลดค่า Ft จำนวน 51.50 สตางค์ต่อหน่วย
ใช้ไฟฟ้า 351-400 หน่วย	ให้ส่วนลดค่า Ft จำนวน 30.90 สตางค์ต่อหน่วย
ใช้ไฟฟ้า 401-500 หน่วย	ให้ส่วนลดค่า Ft จำนวน 10.30 สตางค์ต่อหน่วย

รวมทั้งศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการกำหนดให้มีค่า Ft หลายค่า (Variable F.) เพื่อรองรับนโยบายของภาครัฐสำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไป ซึ่งสำนักงาน กกพ. ได้เสนอเรื่องต่อกระทรวงพลังงานแล้ว และเห็นชอบกรอบจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาไฟฟ้าตามมาตรา 97(5) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 วงเงิน 100 ล้านบาท เพื่อดำเนินโครงการสื่อสารสร้างความรู้ความตระหนักการลดการใช้ไฟฟ้า ตลอดจนประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการรณรงค์การประหยัดและลดการใช้ไฟฟ้า เพื่อช่วยให้ประเทศไทยลดการนำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลวและน้ำมันจากต่างประเทศที่มีราคาสูง ซึ่งทุกหน่วยไฟฟ้าที่ลดลงจะช่วยลดค่าใช้จ่ายไฟฟ้าของภาคครัวเรือนด้วย

นโยบายพรรคการเมืองแก้ปัญหาค่าไฟแพง[7]

นโยบายแก้ปัญหาค่าไฟแพงเป็นนโยบายที่ทุกพรรคการเมืองนำมาหาเสียงในการเลือกตั้งครั้งนี้ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ค่าไฟฟ้าปรับเพิ่มขึ้น โดยกรุงเทพธุรกิจได้รวบรวมนโยบายของแต่ละพรรคการเมืองที่มีการหาเสียงในการแก้ปัญหาค่าไฟแพงมีแนวนโยบายดังต่อไปนี้

1. พรรครวมไทยสร้างชาติ (รทสช.) ได้มีการประกาศนโยบายดูแลค่าไฟฟ้าให้กับผู้มีรายได้น้อยหรือเกษตรกร ให้ได้ใช้ไฟฟ้าในราคา 3.90 บาท/หน่วย โดยนายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค หัวหน้าพรรครวมไทยสร้างชาติ เปิดเผยว่า นโยบายของพรรคจะกำหนดราคาค่าไฟฟ้าให้กับผู้มีรายได้น้อย หรือเกษตรกรผ่านการอุดหนุนตามกลไกบัตรสวัสดิการ

[7] กรุงเทพธุรกิจ. (20 เมษายน 2566). **เจาะ 8 นโยบายพรรคการเมือง ประกาศลุยแก้ปัญหา "ค่าไฟแพง"**. สืบค้น 24 ตุลาคม 2566 จาก https://www.bangkokbiznews.com/business/economic/1064041

แห่งรัฐพลัส โดยคำนวณแล้วต้องไม่เกิน 3.9 บาทต่อหน่วย เพื่อจะไม่ให้กระทบกับการดำเนินชีวิตของประชาชนมากเกินไป

2. พรรคชาติพัฒนากล้า นายกรณ์ จาติกวณิช หัวหน้าพรรคชาติพัฒนากล้า กล่าวว่า นโยบายด้านพลังงานของพรรคจะมุ่งแก้เรื่องการผูกขาดเพราะการผูกขาดทำให้มีการแข่งขันที่ลดลง ดังนั้นจะต้องทำอย่างไรให้เกิดการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นทั้งในเรื่องของก๊าซ น้ำมัน และไฟฟ้า โดยนโยบายของพรรคจะลงไปดูถึงโครงสร้างว่าอะไรคือต้นทุนแฝงที่ทำให้ราคาพลังงานเพิ่มสูงขึ้นซึ่งอาจจะเป็นบางขั้นตอน บางหน่วยงานที่ไม่มีความจำเป็นก็ควรที่จะต้องยกเลิก ในเรื่องของไฟฟ้าสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าในประเทศไทยนั้นถือว่ายังไม่สมดุลเนื่องจากประเทศไทยผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติอยู่ถึงกว่าร้อยละ 70 และใช้พลังงานหมุนเวียนเพียงร้อยละ 20 ซึ่งจริง ๆ แล้วสามารถที่จะเพิ่มสัดส่วนการผลิตพลังงานทดแทนได้เพิ่มขึ้น เช่น ใน กทม. นั้นมีศักยภาพที่จะผลิตไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์บนหลังคาได้อีกประมาณ 6,000 เมกะวัตต์แต่ยังไม่เกิดเพราะว่าติดปัญหาและอุปสรรค

ขณะที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ก็มีแนวคิดว่าการผลิตไฟฟ้าต้องสงวนไว้ที่ กฟผ. เอง ทำให้การผลิตไฟฟ้าพลังงานทางเลือกของประชาชนยังไม่เกิดขึ้นจริง ๆ ซึ่งต้องมีการแก้ไขในส่วนนี้ด้วย ซึ่งนโยบายที่ควรสนับสนุนคือการแยกกิจการสายส่งออกมาจากการไฟฟ้าแล้วมีหน่วยงานเฉพาะมาดูแลเพื่อให้ไม่มีการผูกขาดและเปิดโอกาสให้ประชาชนขายไฟฟ้า หรือเลือกใช้ไฟฟ้าจากพลังงานทางเลือกได้

ซึ่งวิธีการแบบนี้จะเกิดการแข่งขันทันทีราคาพลังงานก็จะถูกลงเพราะประชาชนสามารถเลือกซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตที่จำหน่ายไฟฟ้าในราคาถูก หรือว่าสามารถเลือกซื้อจากผู้ผลิตที่ผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนได้โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นธรรมและโปร่งใสได้

3. พรรคก้าวไกล มีนโยบายรื้อโครงสร้างค่าไฟฟ้า โดยมีแผน 5 ขั้นที่จะลดราคาค่าไฟฟ้าลง ได้แก่

1) ใช้กลไกของคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) เปลี่ยนนโยบายจัดสรรก๊าซธรรมชาติเพื่อผลิตไฟฟ้า ลดค่าไฟ 70 สตางค์ต่อหน่วยโดยทำในปีแรก และเป็นนโยบายเร่งด่วนภายใน 100 วันหลังจากได้เป็นรัฐบาล

2) นโยบายเปลี่ยนแสงแดดเป็นเงิน โดยปลดล็อกระบบขายไฟมิเตอร์หมุนกลับจากหลังคาบ้านสนับสนุนให้ทุกบ้านติดโซลาร์เซลล์ได้

3) เปิดเสรีธุรกิจไฟฟ้า

4) ชนกับกลุ่มทุนใหญ่ ลดต้นทุนที่เกิดขึ้นจากค่าความพร้อมจ่าย (AP) ของโรงไฟฟ้าที่ไม่ได้เดินเครื่องผลิตไฟฟ้า

5) เดินหน้าแผนผลิตกำลังไฟฟ้า (PDP) Net Zero โดยไม่เพิ่มโรงไฟฟ้าฟอสซิลอีก และตั้งเป้าปลดระวางโรงไฟฟ้าถ่านหินทั้งหมดภายในปี 2580

4. พรรคเพื่อไทย นายพิชัย นริพทะพันธุ์ รองประธานยุทธศาสตร์และการเมืองของพรรคเพื่อไทยและอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน กล่าวว่า พรรคมีนโยบายในการปรับลดค่าไฟฟ้าเป็นนโยบายเร่งด่วน โดยตั้งเป้าหมายปรับลดค่าไฟฟ้าตามต้นทุนราคาพลังงานจริง ส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์เซลล์ระดับครัวเรือนเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ไฟฟ้าได้ในราคาถูก ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) มีการผลิตไฟฟ้าจากโซลาร์เซลล์

เพื่อลดต้นทุนการผลิตไฟฟ้าในภาพรวมมากขึ้น นอกจากนี้ จะเร่งเจรจาเรื่องปัญหาพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทยและกัมพูชา เพื่อที่จะนำก๊าซธรรมชาติที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนขึ้นมาใช้ประโยชน์ ซึ่งจะช่วยให้ต้นทุนก๊าซที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าลดลง ซึ่งต้นทุนก๊าซที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้าอยู่ที่ 2-3 บาทต่อหน่วยเท่านั้น

5. พรรคพลังประชารัฐ ประกาศนโยบายลดค่าไฟฟ้าเป็นนโยบายเร่งด่วน โดย นายมิ่งขวัญ แสงสุวรรณ์ คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายพรรคพลังประชารัฐ เปิดเผยว่าพรรคมีนโยบายปรับโครงสร้างพลังงานจะช่วยผลักดันให้เกิดการลดราคาไฟฟ้าประเภทที่อยู่อาศัยลง 2.27 บาท ประชาชนจะได้ใช้ไฟฟ้าในราคา 2.50 บาทต่อหน่วย ส่วนภาคธุรกิจค่าไฟฟ้าจะลดลง 2.07 บาท คงเหลือเพียงแค่ 2.70 บาทต่อหน่วย เพื่อทำให้คนไทยใช้ราคาถูกเป็นอันดับ 6 ของอาเซียนทันที นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ ภายใต้โครงการโซลาร์ประชารัฐ ส่งเสริมให้ผลิตกระแสไฟฟ้าใช้เอง ส่วนที่เหลือขายการไฟฟ้าเป็นรายได้ รวมทั้งสนับสนุนโครงการ 1 อบต. 1 โรงไฟฟ้า เพื่อให้ชุมชนมีการผลิตไฟฟ้าของชุมชน และสนับสนุนพลังงานทางเลือกโดยปรับเปลี่ยนขยะพลาสติกเป็นน้ำมัน

6. พรรคประชาธิปัตย์ เกียรติ สิทธิอมร ประธานคณะกรรมการต่างประเทศ พรรคประชาธิปัตย์ เปิดเผยว่าจุดยืนด้านพลังงาน ชูรื้อโครงสร้างราคาพลังงาน ลดรายจ่ายคนไทย โดยหากพรรคประชาธิปัตย์ได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลจะรื้อโครงสร้างราคาพลังงาน เพื่อลดรายจ่ายให้คนไทยอย่างถาวร สำหรับเรื่องไฟฟ้า พรรคประชาธิปัตย์มีนโยบาย ยกเลิกค่าไฟฟ้าผันแปรอัตโนมัติ Ft เพื่อลดค่าไฟฟ้าได้ 1 บาทถึง 1.50 บาทต่อหน่วย “ปัจจุบันการคิดคำนวณค่า Ft เป็นสมมุติฐานทั้งสิ้น การทำแบบนี้เป็นช่องโหว่ของการกำหนดค่าไฟฟ้าเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับบางกลุ่ม”

พรรคประชาธิปัตย์จะทำให้ราคาไฟฟ้าตรงกับต้นทุนจริง รวมไปถึงจะกำหนดระดับกำลังการผลิตสำรองที่เหมาะสม ซึ่งถือเป็นเรื่องใหญ่มาก โดยปัจจุบันการผลิตสำรองอยู่ในระดับสูงกว่าร้อยละ 50 ซึ่งเกินกว่ามาตรฐานที่ควรอยู่ในระดับร้อยละ 15 ต้องกำหนดสัดส่วนกำลังการผลิตระหว่างรัฐกับเอกชนให้เหมาะสม และทบทวนเรื่องสัญญาสัมปทาน รวมถึงกำหนดสัดส่วนการนำเข้าจากต่างประเทศทั้งราคาและรูปแบบสัญญา (PPA) และปรับราคาก๊าซป้อนโรงไฟฟ้าให้สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงและเป็นธรรม

“เราจะยกเลิกค่า Ft เพราะหลายประเทศส่วนใหญ่ไม่มีค่า Ft (fuel tariff) และมันมีวิธีที่ดีกว่าไม่ต้องให้ใครก็แล้วแต่ มากำหนดราคาค่าไฟ และตอนนี้ Ft เป็นการคิดประเมินโดยมองไปในอนาคต 4 เดือน โดยคาดการณ์อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยน ต้นทุนเชื้อเพลิงค่าไฟจากเอกชน ประเทศเพื่อนบ้าน “สมมติฐานผิดก็ค่าไฟผิด” ทำให้คนเดือดร้อน ค่าไฟเราแพงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ทำไมไม่ให้ราคาไฟฟ้าตรงกับต้นทุนจริง เราสามารถใช้ตัวเลขย้อนหลัง 4 เดือน แล้วจะทำระบบกองทุนไว้สำหรับความผันผวนได้” นายเกียรติ กล่าว

นอกจากนี้พรรคมีนโยบายลดปริมาณการสำรองไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต (กฟผ.) ลง เหลือร้อยละ 15 ส่งเสริมให้ กฟผ. ผลิตไฟฟ้าให้มากขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของกำลังการผลิตไฟฟ้าทั้งหมด และส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน

7. พรรคไทยสร้างไทย ประกาศรื้อสัญญาค่าไฟที่ทำกับภาคเอกชน ลดค่าความพร้อมจ่ายไฟฟ้า คุณหญิงสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ หัวหน้าพรรคได้ประกาศว่าจะลดค่าไฟฟ้าให้เหลือไม่เกิน 3.5 บาทต่อหน่วย พร้อมทั้งชี้ว่าที่ผ่านมาคนไทยต้องจ่ายค่าไฟแพงกว่าความเป็นจริง

โดยรัฐทำสัญญาผลิตไฟล่วงหน้าถึง 53,000 กิโลวัตต์ชั่วโมง ซึ่งสูงเกินความจำเป็น ขณะที่จากสถิติประชาชนใช้ไฟฟ้าจริงไม่เกิน 33,000 กิโลวัตต์ชั่วโมงเท่านั้น ทำให้ประเทศไทยมีการสำรองไฟฟ้าเกินความต้องการใช้จริงสูงถึง 20,000 กิโลวัตต์ชั่วโมง

8. พรรคภูมิใจไทย ประกาศนโยบาย “โครงการฟรีหลังคาโซลาร์เซลล์” ซึ่งจะสามารถช่วยลดค่าไฟฟ้าได้หลังคาเรือนละ 450 บาท โดยรัฐบาลจะติดตั้งโซลาร์เซลล์ให้แก่ประชาชนที่นำบ้าน หรือที่พักอาศัย สถานประกอบการเข้าร่วมโครงการฟรีทุกบ้าน เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์และนำไฟฟ้ามาใช้ในบ้านเรือนของตนเอง และรัฐจะรับซื้อกระแสไฟฟ้าส่วนเกินที่เหลือใช้ผ่านระบบของการไฟฟ้าฯ ซึ่งการไฟฟ้าฯ จะต้องปรับบทบาทหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนโครงการนี้ของรัฐบาล

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750
Bureau of Academic Services
The Secretariat of the House of Representatives
Tel. 0 2242 5900 ext. 5730, 5740, 5750

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร